

Sakopts tēva novadiņis

● Visilgāk goda krēslā uz Riebiņu estrādes skatuves sēdēt un visvairāk labu vārdu noklausīties nācās konkursa «Preiļu rajona sakoptākais pagasts, novads 2002» uzvarētājiem – Vārkavas novada ļaudīm. Novada domes priekšsēdētāja Astrida Spuriņa (attēlā vidū) jutās lepna par saviem ļaudīm, bet viņi – Vārkavas vidusskolas bioloģijas skolotāja Helēna Piziča un Arenmuižas saimnieki Turlo ģimene – samulsuši no dzajiem apsveikumiem un sev veltītās uzmanības.

Pagājušajā sestdienā, 13. jūlijā, Riebiņu parkā jaunuzceltajā estrādē pulcējās Preiļu rajona padomes rīkotā konkursa «Sakoptākais Preiļu rajona pagasts, novads 2002» organizētāji, dalībnieki un ciemiņi. Tika dalītas balvas, sumināti uzvarētāji. Ar atraktīviem un, jā-

teic, profesionāliem priekšnesumiem svētku dalībniekus iepriecināja rajona pagastu pašdarbnieki. Bet deju mūzika skanēja pāri koku galotnēm un dejotāji skatuves dēļus dimdināja līdz rīta gaismaiņai.

Turpinājums 4. lappusē.

● Rajona pagastu padomju un novadu domju priekšsēdētājus uz svētku vietu Riebiņu estrādē atvīzināja zemnieku saimniecības «Trīs vītoļu stajli» lepnie rukai. Foto: T.Elste

Tikai katrs trešais Latvijas vēlētais zina, kad notiks 8. Saeimas vēlēšanas

Tikai 30,7% jeb katrs trešais Latvijas vēlētais jūnijā zināja, ka 8. Saeimas vēlēšanas notiks šā gada 5. oktobrī, liecina aptaujas dati, ko pēc Centrālās vēlēšanu komisijas (CVK) un Valsts kancelejas pasūtījuma veica socioloģisko pētījumu firma «Latvijas fakti».

Pētījums, kura mērķis bija noskaidrot vēlētāju informētību par gaidāmajām Saeimas vēlēšanām, atklāj arī to, ka gandrīz puse jeb 50,1% vēlētāju jūnijā nezināja, ka 8. Saeimas vēlēšanas notiek tikai vienu dienu, un tā ir sestdiena. Tāpat tikai katrs ceturtais jeb 25,3% vēlētāju zinā-

ja, ka atšķirībā no pašvaldību vēlēšanām, lai piedalītos Saeimas vēlēšanās, nav nepieciešams pieraksts pasē un Saeimas vēlēšanās nav iespējams nobalsot iepriekš.

Salīdzinoši informētāki vēlētāji bija jautājumā par to, no cik gadu vecuma drīkst piedalīties Saeimas vēlēšanās. To, ka vēlēšanu tiesības Latvijā ir no 18 gadu vecuma, zināja teikt 74,6% respondentu.

Kas attiecas uz iepazīšanos ar partiju priekšvēlēšanu programmām un kandidātu sarakstiem, tad visaktīvāk vēlētāji seko līdz partiju reklamām masu medijos. To dara 68% respondentu. Ar vēlēšanu materiāliem vēlēšanu

iecirkņos iepazīstas 46,8% aptaujāto, bet partiju agitācijas materiālus lasa attiecīgi katrs trešais jeb 30,9% vēlētāju. 8,5% respondentu piedalās partiju rīkotajās diskusijās.

CVK priekšsēdētājs Arnis Cimdars, vērtējot pētījuma rezultātus, atzina, ka šāds vēlētāju informētības līmenis par Saeimas vēlēšanām būtu vairāk nekā neapmierinošs, ja vēlēšanas notiktu rīt. Tajā pašā laikā šobrīd, trīs mēnešus pirms vēlēšanām, šāda informācija ir tieši laikā, jo aktualizē jautājumu par vēlētāju informētību, liek par to sastraukties un ir vēl viens arguments, kas apstiprina CVK ieplanotās vēlētāju informē-

šanas kampaņas nepieciešamību.

CVK priekšsēdētājs arī atgādina, ka 8. Saeimas vēlēšanas notiks vienu dienu, kas šogad būs 5. oktobris. Tāpat Saeimas vēlēšanas atšķiras no pašvaldību vēlēšanām ar to, ka tajās nevar nobalsot iepriekš. Tajā pašā laikā vēlētāji pēc izvēles neatkarīgi no dzīves vietas pieraksta pasē vēlēšanu dienā drīkst balsot jebkurā vēlēšanu iecirknī Latvijā vai ārvalstīs.

Ar pilnu pētījuma tekstu iespējams iepazīties CVK mājas lapas www.cvk.lv sadaļā «Pētījumi».

Kristīne Bērziņa,
CVK priekšsēdētāja palīdze

Laikrakstu «Novadnieks»
augustam un pārējiem gada mēnešiem
jūs varat abonēt

**līdz 27. jūlijam
un vinnēt**

IU «Volkovs», IU «Arka», V.Šoldres IU,
veikala «Astra», veikala «Ģimenīte»,
IU «Komar Karate Klubs Aglona»,
SIA «Salang - Preiļi», «Unibankas»,
IU «Afrodītes dārzs», IU «Paula 3»,
«Grindeks», SIA «LETTGLAS» un
«Lattelekom» balvas.

ZIŅAS

Sporta kluba «Cerība» direktoram Imantam Babrim – ministrijas balva

Saskaņā ar Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) izglītības un zinātnes darbinieku apbalvošanas komisijas šī gada 31. maija sēdes lēmumu sporta kluba «Cerība» direktoram Imantam Babrim piešķirta ministrijas balva, informē IZM darbinieku apbalvošanas komisijas priekšsēdētāja, administratīvā departamenta direktore I.Vārna. Šī balva svinīgos apstākļos I. Babrim tiks pasniegta ministrijā 25. jūlijā. I. Babris kopā ar citiem Latvijas pedagogiem balvu saņems par labu darbu un profesionalitāti.

Šogad Rožupē gaidīs kāzu muzikantus un fotogrāfus

Rožupieši jau sākuši gatavoties tradicionālajam, pēc kārtas septītajam, kāzu muzikantu saietam. Kā pārstāvēja Rožupes kultūras namu vadītāja Aija Usāne, šogad īpašie viesi būs kāzu fotogrāfi, kuriem festivāla laikā būs iespēja prezentēt savas kāzu bildes uz sagatavotiem stendiem. Par mūziku koncertā un ballē kā katru gadu gādās kāzu muzikanti, koncerta laikā katrs ansamblis atskaņos divas kāzu dziesmas. Tā kā šovasar īpaši populāras ir alus dziesmas, tad arī kāzu muzikanti savās prezentācijās ir mudināti iekļaut pa lustīgai alus dziesmai. Pērn saietā piedalījās 18 grupas, no kurām gandrīz puse pārstāvēja Rēzeknes un Jēkabpils rajonu, arī šogad interese par festivālu nav mazinājusies, dalību jau paguvušas pieteikt 6 grupas, un A.Usāne prognozēja, ka arī šogad aktīvāki būs kāimīņu rajonu muzikanti. Kāzu muzikantu un fotogrāfu saiets notiks Rožupes estrādē 16. augustā, tā sākums pulksten 19.00.

Otrā labākā Latvijas plāvēju komanda dzīvo Pelēcos

Ar izcīnīto 2. vietu komandu konkurencē A klasē kungiem no trešā Latvijas čempionāta plaušanā ar izkaptīm atgriezās plāvēju komanda «Vilkači» no Pelēcu pagasta. Šogad Latvijas labākie plāvēji sacentās Kandavas novada Matkules pagastā, kur Buses kalnā vālu gāza 46 komandas no visiem Latvijas novadiem jeb 344 plāvēji un plāvējas. Pelēcu plāvēju komandu vērtējumā bija trešie labākie arī karaliskajā klasē, savukārt individuālajā vērtējumā par trešo labāko Latvijas plāvēju atzīts Alberts Butlers no Pelēcu pagasta. Viņš trešo vietu ieguva gan A klasē, gan arī karaliskajā klasē.

Jaunie mākslinieki Jaunsilavās atstāj astoņas pasaules

Latvijas Mākslas akadēmijas Latgales filiāles topošie mākslinieki aizvadītajā nedēļas nogalē trīs dienas uzturējās Līvānu novada Jaunsilavās, gleznoja Daugavas ainavas. Pateicībā par izmitināšanu mākslinieki apgleznoja vienu no skolas ēkā esošā bērnu dārza sienām. Bērnu dārziņus rudenī sagaidīs Latgales mākslinieku gleznotās astoņas pasaules – ūdens, lietussargu, kosmosa, gaisa, tehnikas, eksotisko dzīvnieku, pasaule ar labirinti, kā un reālā, Jaunsilavās eksistējošā pasaule ar zaļām plāvām un gotiņām. Šis nav vienīgais dāvinājums, ko atstājuši mākslinieki – plenēra atbalstītājam SIA «RNS - D» tikšot dāvāta glezna, kurā redzama Daugava pie Vilnišu krācēm Turku pagastā. Kā sacīja Zundānu tautas nama vadītāja Terēzija Rubene, Latgales jaunie mākslinieki jaunsilaviešus patīkami pārsteiguši ar iekšējo kultūru, attieksmi priekšzīmīgo uzvedību. T.Rubene pateicās Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejam par piedāvāto iespēju uzņemt māksliniekus savās mājās.

Preiļu novadā

■ **NOVADĀ VIENĪGĀ NOMETNE BĒRNIEM.** Šo pirmdien, 15. jūlijā, Preiļu arondusskola uzņēma novadā vienīgās bērnu darba un atpūtas dienas nometnes dalībniekus, 30 zēnus un meitenes no nelabvēlīgajām un maznodrošinātajām ģimenēm, kā arī pusaudžus, kuri ir nepilngadīgo lietu inspekcijas uzskaitē. Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona izglītības pārvaldes bērnu tiesību aizsardzības speciāliste, Latvijas organizācijas «Glābiet bērnus» rajona koordinatore Elma Aksjonova, starp daudzajiem darbiem un pasākumiem, kuros piedalīsies bērni, tiks īstenota ideja atstāt ko paliekošu arī dzimtajai pilsētai. Ar Preiļu novada domes arhitekta un citu atbildīgo speciālistu palīdzību bērni gatavojas ierīkot parkā uguns-kura vietu. Tā tiks izmūrēta no akmeņiem, apkārt ierīkos sēdvietas. Pēc mēneša nometnes noslēguma pasākumā bērni to iemēģinās, kopā ar pieaugušajiem aizdedzinot pirmo uguns-kuru.

Valsts bērnu tiesību aizsardzības centra finansiāli atbalstītās nometnes «Tādi esam» vadītāja ir sabiedriskās organizācijas «Dabas draugu klubs» vadītāja, Vārkavas vidusskolas bioloģijas skolotāja Helēna Piziča, darbus koordinēs Elma Aksjonova. Ar bērniem strādās audzinātāja Maija Paegle un Ilze Šindarjova, audzinātāju palīgs būs Baiba Piziča.

Livānu novada Turku pagastā

■ **PIEŠKIR LĪDZEKLUS.** Vairākiem iedzīvotājiem piešķirts naudas pabalsts pēc iztikas līdzekļu deklarācijas iesniegšanas pašvaldībai. Kopējā summa – 64 latī. Savukārt kādai ģimenei, kurai ugunsgrēka rezultātā nodega māja, piešķirta vienreizējā palīdzība 150 latu apmērā.

■ **VARĒS TIRGOTIES.** Individuālajam uzņēmumam «Agnese» piešķirta tirdzniecības atļauja Turku pagastā. Uzņēmuma autoveikals pagasta teritorijā tirdzniecību veiks pirmdienās un piektdienās.

■ **SVĒTKI BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM.** Turku pagasta kultūras darbinieki gatavojas bērniem un pilngadības svētkiem, kas paredzēti 10. augustā. Svētkiem jau pieteikušies 8 piecgadnieki un 16 pilngadīgi jaunieši. Kā pastāstīja Zundānu tautas nama vadītāja Terēzija Rubene, svētku dienas rītā mazuļus sveikot rūķis Niķiņis un ezis Spickažociņš, savukārt pievakarē pie svētku tortes pulcēsies pagasta jaunieši.

■ **GATAVOJAS POPGRUPU SVĒTKIEM.** Nākamnedēļ uz Madonas rajona Ļaudonu dosies Turku pagasta bērnu un jauniešu popgrupa «Mēs paši», lai 28. jūlijā piedalītos popgrupu svētkos. Iznācienam gatavojas abi grupas «Mēs paši» sastāvi, kopumā 21 dziedošs bērns.

Rožupes pagastā

■ **SOCIĀLĀ PALĪDZĪBA IEDZĪVOTĀJIEM.** Sešām personām pagasta pārvalde piešķir pabalstu sakarā ar ārstēšanos slimnīcā, kopējā summa nepārsniedz 70 latus. Bijuši arī četri iesniegumi par apbedīšanas pabalsta piešķiršanu, viena pabalsta apmērs – 30 latī.

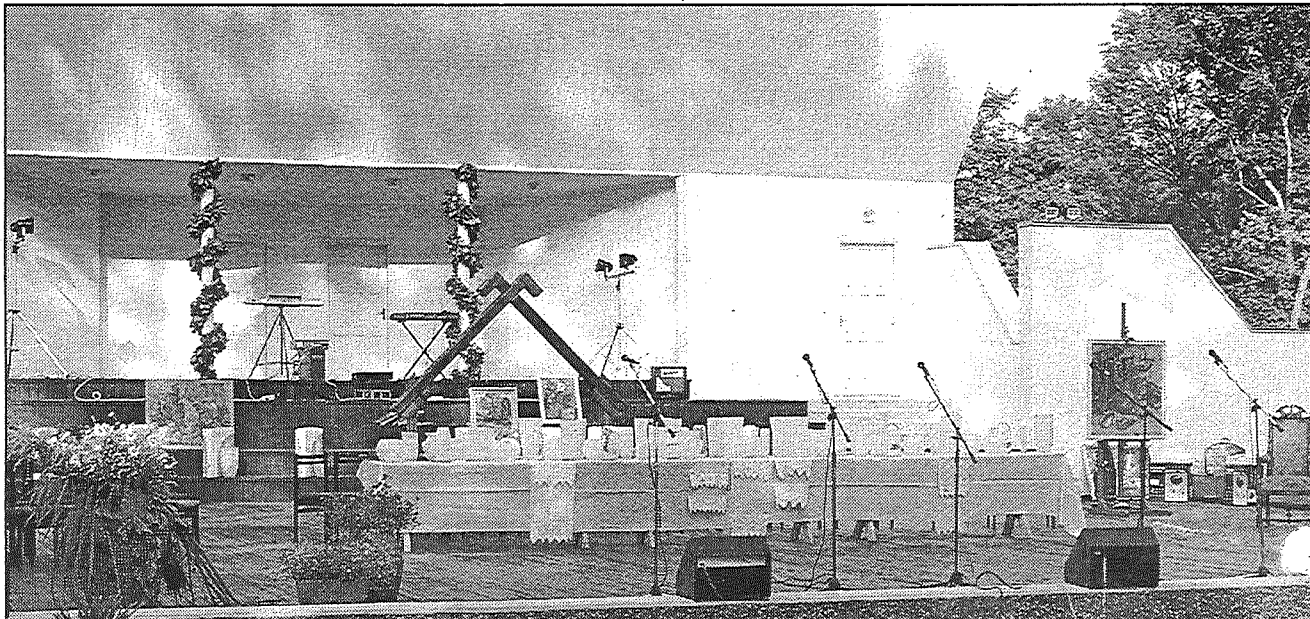
■ **PABALSTS – PĒC PADARĪTĀ DARBA.** Dīvos gadījumos nolemts piešķirt trūcīgās ģimenes statusu. Šīm ģimenēm trīs mēnešus pēc kārtas tiks izmaksāts pabalsts, taču būs jāstrādā arī sabiedriski derīgajos darbos pagastā. Sociālās palīdzības nolikums paredz, — lai saņemtu vienu latu pabalsta, ir jānostrādā 2 stundas sabiedrības labā.

■ **DZĒŠ KOMUNĀLOS PARĀDUS.** Trīm personām segts parāds par komunālajiem pakalpojumiem pēc sabiedriski derīgo darbu veikšanas. Vidējā parāda summa ir 20 latī, maksājuma parādi iekrājušies galvenokārt par ūdensapgādi un kanalizāciju.

■ **UZ LAIKU ATSAKĀS NO PAKALPOJUMIEM.** Pašvaldība saņēmusi triju iedzīvotāju iesniegumus ar lūgumu uz laiku atbrīvot no komunālo maksājumu veikšanas šo iedzīvotāju prombūtnes periodā, kamēr netiek lietots ūdens un izmantota kanalizācija. Pašvaldība šīs personas uz prombūtnes laiku atbrīvojusi no maksājumu veikšanas. Mēnesī vienam cilvēkam par centralizēto ūdensapgādi Rožupē ir jāmaksā 60 santīmi, par kanalizācijas sistēmas izmantošanu – 70 santīmi.

PAŠVALDĪBĀS

Sakopts tēva novadiņis

● Pēc tam, kad lielais dāvanu klāsts bija nonācis pie saviem īpašniekiem, Riebiņu parka estrādī pirmie iedāncoja rajona pašvaldību ļaudis. Jācer, ka pie skaistiem svētkiem jaunajā atpūtas vietā tuvākajā laikā tiks arī riebiņieši.

Sākums 1. lappusē.

Šogad sakoptības konkursā piedalījās 13 pašvaldības – 10 pagasti un trīs novadi. Komisija iegriezās 59 zemnieku saimniecībās, apmeklēja skolas, piliis, pilskalnus, dārdārus, ražošanas uzņēmumus un bibliotēkas. Pirmo reizi izvērtēt savu kolēģu veikumu bija dota iespēja arī pašvaldību vadītājiem, tā viņi varēja salīdzināt, kas pie kaimiņiem interesantāks un labāks nekā pašu mājās. Vairāki pagastu padomju priekšsēdētāji atzina, ka citādi nez vai izdotos apmeklēt kolēģus un uzzināt tik daudz jauna.

«Ja tev pazūd manta, tā ir pushbēda. Ja tev pazūd gods, tā ir maza bēda. Ja tev pazūd gars, tā ir liela bēda.» Šādas kādā no rajona zemnieku saimniecībām dzirdētus vārdus svētku atklāšanas uzrunā teica konkursa vērtēšanas komisijas priekšsēdētāja, Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas galvenā speciāliste Irēna Šaitere. Viņa atzina, ka divu nedēļu laikā, kamēr komisija brauca no viena pagasta uz otru, no vienas zemnieku saimniecības uz nākamo, ar prieku nācies pārliecināties, ka vēl joprojām stiprs ir Latgales zemnieku gars, labvēlīgas viņu savstarpējās attiecības, sakoptāka kļūst lauku vide. Tīrumos ganās arvien kuplāki govju ganāmpulki, rudzi un mieži šūpo arvien leknākas vārpas, bet cilvēki pamazām iegūst pārliecību, ka arī skaista un sakopta vide ir viens no veiksmīgās saimniekošanas stūrakmeņiem.

Jo labāk dzīvos zemnieki, jo veiksmīgāk saimniekošos uzņēmēji, jo turīgāka būs vietējā pašvaldība, lūk, viena no galvenajām atziņām, kas iegūta, jau sesto reizi organi-

● Senākos laikos latgalieši uz kopīgām saiešanām un lustēm devās kājām vai zirdziņu vilktos pajūgos. Tagad desmitiem zirgspēku paslēpti zem lepnu mašīnu motoru pārsegjiem — saimniekiem nav jāgādā ne auzu kules, ne siena maišeļi. «Rumaki» rātni stāv rindiņā, bet saimnieki ballējas.

zējot rajonā sakoptības konkursus. Šai domai piekrit arī to pašvaldību vadītāji, kuri ik gadus piedalās skatē un mūdiņa būt atsaucīgiem arī savus zemniekus un uzņēmējus. Ne jau balvas, dāvanas un atzinības rakstos ir konkursa jēga, bet spēja apgūt un iepazīt ko jaunu, ik gadu sakopt kādu līdz tam novārtā atstātu zemes plekšni. Un nav svarīgi, vairākus hektārus vai dažus kvadrātmetrus daudzdzīvokļu mājas pagalmā.

Uz Riebiņu estrādes novietotajā goda krēslā uz mirkli apsēsties tika aicināti visu pašvaldību, konkursa dalībnieku, vadītāji. Viņiem līdzās vakara vadītāji aicināja sakoptāko sētu īpašniekus un veiksmīgāko uzņēmumu vadītājus. Visiem tika dāvēti ziedi, balvas un rajona padomes atzinības raksti.

Taču svarīgākie mirkļi – konkursa uzvarētāju apbalvošana – tika pataupīti sarī-

kojuma noslēgumam. Par rajona padomes konkursa «Sakoptākais Preiļu rajona pagasts, novads 2002» uzvarētāju tika atzīts Vārkavas novads. Otrā vietā piešķirta Livānu novadam, bet trešā – Riebiņu pagastam.

Konkursa vērtēšanas komisija rajona padomes atzinības rakstus dažādās nominācijās un balvas piešķir arī vairākām zemnieku saimniecībām un uzņēmumiem. Uzvarētāju vidū bija zemnieku saimniecības «Salenieki» īpašnieki Rutaja un Imants Norkārkļi, zemnieku saimniecības «Ievas» īpašnieki Terēze un Aivars Jaunromāni no Vārkavas novada, SIA «Everss V» īpašnieki Henriks un Ēvalds Vibornie no Riebiņu pagasta, zemnieku saimniecības «Jaunbaloži» īpašnieks Vasilis Golubevs no Livānu novada, zemnieku saimniecības «Liepas» saimnieki Regīna un Valdis Čaunāni no Galēnu pagasta,

SIA «Livānu mājas un logi» vadītājs Aleksandrs Surgunts, un Nikolajs Ivanovs no SIA «Angro» Rušonas pagastā.

Patīkamus pārsteiguma mirkļus svinību dalībniekiem sagādāja arī konkursa «Sakoptākais Preiļu rajona pagasts, novads 2002» atbalstītāji un sponsori – Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs, apdrošināšanas firma «BTA», savienība «Latvijas ceļš».

Laikraksts «Novadnieks» savas simpātiju balvas (laikraksta abonementu 2003. gadam) dāvāja zemnieku saimniecības «Ievas» īpašniekiem Terēzei un Aivaram Jaunromāniem no Vārkavas novada, zemnieku saimniecības «Liepas» īpašniekiem Regīnai un Valdim Čaunāniem no Galēnu pagasta un zemnieku saimniecības «Jaunbaloži» īpašniekam Vasilijam Golubevam no Livānu novada.

L.Kirillova

ESIET SVEICINĀTI JŪSMĀJĀS!

Ligo svētkos kāda ģimene uzsāka savu kopīgo dzīves ceļu. Pilni ar cerībām, drosmi un apņēmību turpināt kopt savu vectēvu zemi, ko darījuši arī viņu vecāki. Šiem jaunlaulātajiem ir arī kāds tuvs draugs – Valdis Uzuliņš, kuram ļoti gribējās, lai par jauno ģimeni uzzinātu arī žurnālisti un pastāstītu citiem, ka ne jau visi jaunieši pamet Latgali un meklē laimi svešā malā. Valdis Uzuliņš arī uzaicināja aizbraukt uz Strodu mājam.

«Purmalās» sāk jaunu dzīvi

Ligoja un svinēja kāzas vienlaikus

Saunas pagasta zemnieku saimniecībā «Purmalas» šovasar patiešām sākusies jauna dzīve. Saimnieku Annas un Pētera Strodu dēls Jānis pa Jāņiem pārveda sev līgaviņu, pilsētnieci Jeļenu, kam vīramāte jau devusi milīgāku uzrunu – Lienīte. Anna jūtas apmierināta. Lielajā saimniecībā jau sen bija vajadzīgas jaunas sievietes rokas. Kā ikvienai mātei viņai arī gribējās, lai dēls ātrāk nokārto savu dzīvi, pārved sievu. Baidījās, ka plašās saimniecības īpašnieka sirdi savaņģos kāda, kura par zemes darbiem un lopiem rauc de-

gu, un dēlu aizvedīs no mājām. Jānis jau ne reizi bija izteicies, ka ballēs ar viņu dejojot gribētu viņam pieiet, bet, kad ieminoties, —

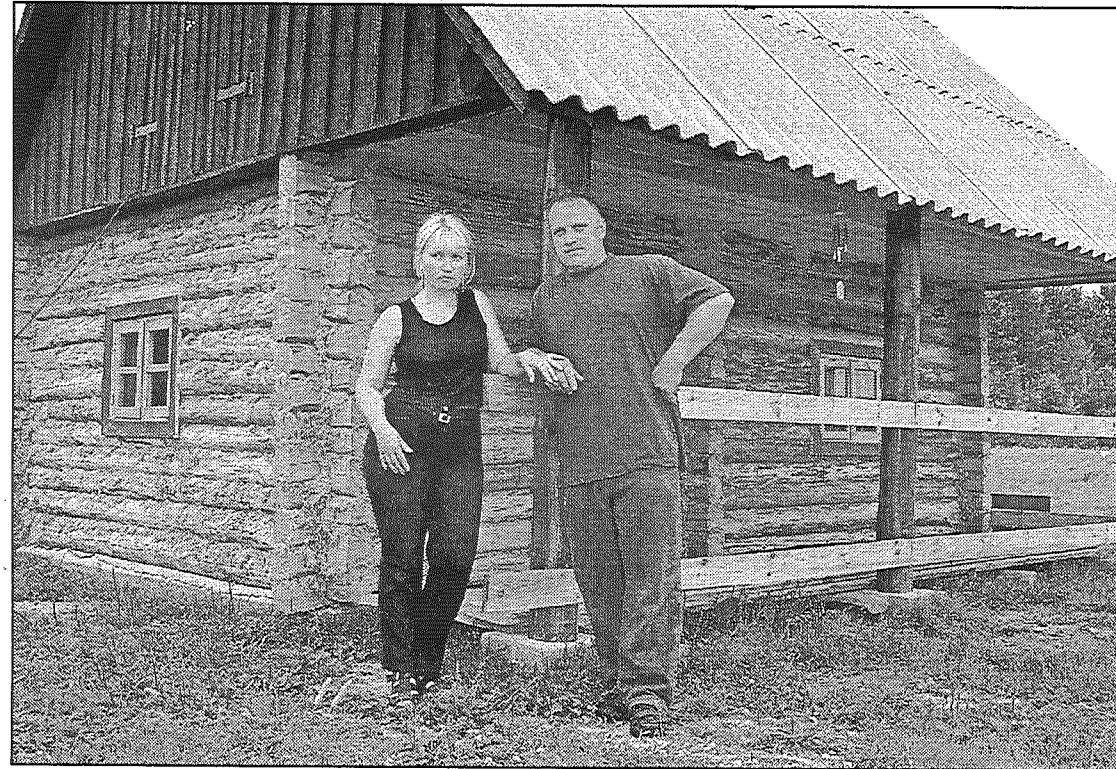
brauksim, nu, pie mātes govīm, un, visas iespējamās līgavas kā veļš aizpūšot. Taču Jeļenai ir citādāks skatījums uz dzīvi. Pat ar diplomu par mākslinieces profesiju darba piedāvājumu nemaz tik daudz nebija.

11 gadus viņa strādāja skolā Preiļos, pēc tam kafēnīcā un bārā. Viņai iepatikās nopietnais, darbīgais Jānis, ar ko nepazīstināja kāds draugs. Jeļena bija ar mieru krasi mainīt dzīvesveidu, no pilsētas pārceļoties uz laukiem. Pilsētā uzaugušai, viņai pirms tam nebija nācies saskarties ar lauku darbiem. Išā laikā visu, ko vien vīramāte viņai ierādījusi, Jeļena ātri un apķēriģi iemācījusi. Anna lepojas ar ve-

līti, ar viņas strādīgumu un cenšanos visu apgūt. Vīramāte bez uztraukuma istabā vada sarunu ar žurnālistiem, kamēr uz sdienu slaukšanu pārņakušās govīm pa vietām izriko jaunā saimniece, iedarbina slaukšanas aparātu un drīz vien nāk ar vēsti, ka pusdienu slaukums jau pie vietas. Sis darbs ir atbildīgs, jo «Purmalu» saimniecībā viens no galvenajiem ienākumu avotiem ir piens.

Jeļena savu ātro pielāgošanos lauku dzīves ritmam raksturo vienkārši, — šeit strādā pats priekš sevis, nevis citiem. Vēl pirms gada viņai licies, ka tas nav iespējams – pārceļties uz laukiem. Vīramāte kā pirmo darbu pēc kāzām norādījusi govju slaukšanu. Gāja lēni, neslēpj Jeļena. Bet interesanti, viņa piebilst, kaut arī līdz tam ne reizi ne ar aparātu, ne ar rokām šo darbu nebija pamēģinājusi. Vīramāte jaunajiem prognozē labu dzīvi. Ja apprecas pēc savas patikšanas, tad dzīvo daudz labākā saskaņā nekā tad, ja pēc vecāku gribas, jo mīlestība paliek mīlestība pat ja kuru reizi ir arī grūtāk, saka Anna. Redz, kā man, viņa atceras savu jaunību. Tēpat apkārt kavalieri bija atliku likām, bet «Dieviņš matiņus bija sasējis» ar puisī no Varakļānu puses.

Jeļenas un Jāņa kāzas netika rīkotas pārāk plašas. Jānim pat likās, ka prātīgāk šo naudu ieguldīt saimniecībā, jo viņš lieliski zina naudas vērtību un to, cik viegli

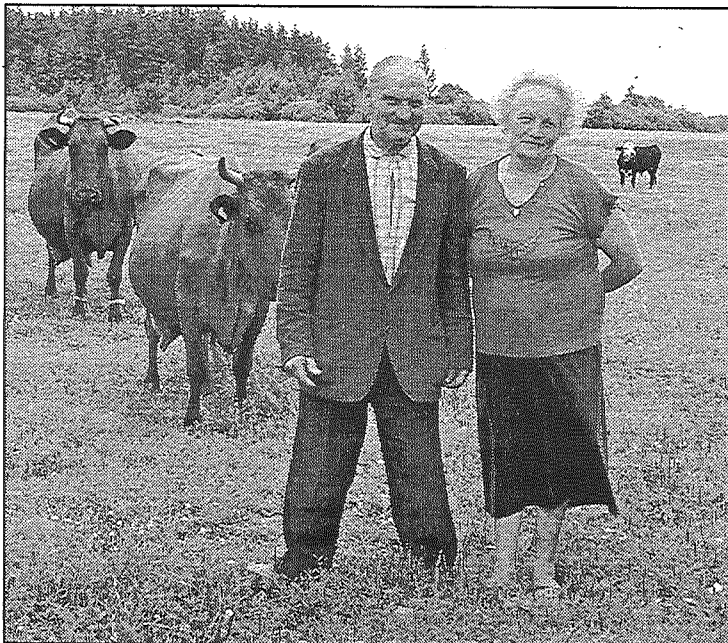
● Jeļena un Jānis savas kopdzīves sākumā, pie Jāņa uzceltās pirts, kuras durvju priekšā jaunā sieviņa uzkarinājusi ķīniešu zvaniņus jauno garu atvairīšanai.

saimniecības ienākumi aizplūst par dažādām nepieciešamām lietām – kombaina rezerves daļām, būvmateriāliem, degvielu un tam līdzīgi. Bet Anna un Pēteris to uzskatīja zem sava goda – vienīgajam dēlam nesarikot kāzas, kā tas bija, kad tautās tika vadītas abas vecākās meitas, kuras jau iedzīvojušās savā dzīvē. Vienai no viņām dots mātes vārds – Anna, viņa ieguvusi medmāsu profesiju, strādā Paula Stradiņa klīnikā, audzina Matīsu un Kintiju. Otrā – Māriete – kļuvusi par pedagogi, strādā Vārkavas novadā, audzina Anitu un Mārtiņu. Vecmamma Anna ir ļoti lepna par Mārtiņa panākumiem. Viņa ar prieku izlasa «Novadnieka» sporta lappuses, kurās zēns pieminēts bieži. Par labiem rezultātiem ātrsoļošanā Aigara Fadejeva rīkotajā akcijā Mārtiņš ieguvis tiesības mācīties Murjāņu sporta ģimnāzijā. Ikdienas darbiem pa starpām vecmamma ne reizi vien aizdomājas par tālo skolu un kā tur klāsies viņas dzimtas atvasei, bet vienlaikus jūtas arī gandarīta par viņa panākumiem. Ne reizi vien arī no savas puses «sponsorējusi» mazdēlu – jaunu kroseru vai sporta tērpa pirksanai.

Tagad Annai un Pēterim vēl viens lielumielis sapnis – paauglēt dēla bērnu, izveidot tās saites, kas mazbērniem palīdz apjaust dzimtas saknes.

Un tā, kāzas Strodu mājās tomēr tika rīkotas. Kad jaunais pāris pārradās no oficiālās reģistrācijas ceremonijas, viņus sagaidīja gan tradicionālie kāzu vārti, gan ciemiņu pulciņš. Bet otrajā dienā bija Ligo vakars, un kāznieki kļuva par līgotājiem, kā arī Jāņa jaunuzceltās pirts iedancotājiem. Cepināja šašlikus, kurināja uguns-kuru, uzlielēja arī Jāni, kuram veiklas rokas uz visām lietām.

Pirti vēl paredzēti visādi jaun-

● Es neturu sliktas govīs, teica Anna Strode par savu ganāmpulku, kurš dienā tiek slaukts trīs reizes. Jo vairāk slauc, jo vairāk piena. Ik dienas no šejienes piena pārstrādātāji aizved 160 litrus piena. It kā saprazdamas, ka viņas tiek slavētas, govīs pašas apstājās pozēt un nodemonstrēja savu iznesību un izturētību – bez steigšanās, bez šņākšanas un ragu kratīšanas, bez nesātīgas snaikestīšanās pēc zāles. Tas ir Pētera nopelns, kurš rāmi un laipni govīs vadīja mājup. Foto: M. Rukosujevs

modīgi ierīkojumi miesas palutināšanai, bet šovasar tas jaunajam pārim kalpo kā sapņu namiņš, kurā abi apmetušies. Lai būtu no stāks no citiem, bet ne jau tāpēc, ka plašajā dzīvojamajā mājā pietrūktu vietas. Tās pietiek visiem, arī meitām, znotiem un mazbērniem, kad viņi šeit ciemojas. Saimnieks Pēteris, kurš kādreiz ar sievu uz šejienes pārcēlās pēc viņas vecāku lūguma, ir cēlis un būvējis nenogurstoši.

Strodu ģimenē visiem likti lieli vārdi – māte un meita Annas, dēls Jānis, tēvs – Pēteris. Tāpēc jūnijā un jūlijā svinamdienu vai cik. Isi pirms saimnieču dienām, kā tiek dēvētas Annas, mājas mātei ir dzimšanas diena – 15. jūlijā. Otrs

tāds mēnesis, kad daudz svinēšanas, ir marts. Dzimšanas dienas – Jānim, Annai un Māritei, kā arī vienam no znotiem ar dažu datumu atstarpi, bet tagad arī jaunajai vedeklai šūpuļsvētki vienā dienā ar Jāni.

Ja centies pats, arī tūrumi cenšas

Tomēr daudzās svinamdienas nekad šajās mājās nav traucējušas darbam. Nav jokia lieta apsaimniekot 88 hektārus aramzemes. Kopējais īpašums ir vēl lielāks, ja pieskaita meža un purva hektārus. Zemniecības lietas tiek vedas prasmīgi, to pierāda kaut vai tas, ka pirms pāris gadiem ģimene zemi piepīrka klāt. Tomēr Anna Strode

ir neapmierināta ar zemo piena iepirkšanas cenu. Pašlaik saimniecībā ir septiņas slaucamas govīs, bet netiek plānots to skaitu palielināt. Izdevīgāk darbu ieguldīt jaunlopu audzēšanā, spriež saimniece. Ja pieskaitot divas pensijas un ienākumus par graudu audzēšanu, tad galus kaut kā savelkot, peļņas neesot, tikai apgrozība, pieticīgi runā Anna. Bet pagalmā un mājas apkārtnē redzamā aina gan ir visai optimistiska. Svaigi atjaunots šķūnis. Tuvu nobeigumam kūts pārbūve. Tajā būs arī mēslu transportieris. Jau sagādāti barības galdi, kā arī dzirdināšanas iekārta. Nojumē glabājas graudu kombains, bet sienmalē pēc plaušanas darbiem atpūšas jaunais traktors – Jāņa lepnums, par kuru jau atgriezts no bankas nemitais kredīts. Kolhozu laikos vīrs ļoti pelnījis, strādājot uz kombaina, viņa pati bijusi gan par brigadieru, gan par kontrolasistenti, stāsta Anna. Pēteris prata reizē darīt vai desmit darbus, bija ļoti centīgs, viņa raksturo vīru. Tikko apmeties sievastēva mājās, viņš ķēries pie virtuves pārbūvēšanas, pārmūrējis arī kūts sienu. Un tā visus spēkā gādus. Mājas nenolaiduši, remontējuši, kad vajadzēja, gādājuši jaunus jumtus, krāsojuši. Vēl kalpo vecā klētiņa, kuras koka arodos graudi daudz labāk saglabājoties un esot ar augstāku dīgtspēju nekā glabājot bunkuros. Pēterim savulaik par labu darbu kolhozā piešķirta prēmija – «Moskvičs», pēc tam tikuši pie «Pobedas». Dēlens iemācījies vadīt mašīnu, kad vēl lāgā stūri nav varējis aizsniegt. Spilvenu zem sēžamvietas likuši, un tad vēl kaimiņi teikuši, — kāds brīnums, jūsu mašīna brauc, bet pie stūres neviena nav. Tagad Jāņa pārziņā visi ar tehniku veicamie darbi, aršana, kulšana, sēja, sējumu kopšana, zāles plaušana, labības novākšana. Dēls esot tikpat centīgs kā tēvs, māte slavē jauno saimniekotāju.

Jānis stāsta, ka pagājušo gadu izmēģināta skābsiena gatavošana, sagādāti 60 ruloni ar šo barību. Izdevies labs, lopi izrādījuši lielu patikšanu. Tāpēc arī šovasar paredzēta šīs barības gatavošana.

Zeme šeit nav meliorēta, tomēr auglīga, sarunas pavedienu savās rokās atkal pārņem Anna. Viņai, kā bijušajai kolhoza speciālistei, tas veicas raitāk. Arī dēls padomus zemes lietās mēdzot jautāt viņai.

Ja centies pats, arī tūrumi cenšas, Anna filozofiski novērtē savu saimniecību un tās saimniekus, īsi pieskaroties arī tālākiem sapņiem par vēl dažu nepieciešamu ēku būvēšanu.

Strodu mājas istabā liels un augsts saimes galds. No pamatīga bērza būvēts. Tā darinātājs jau esot aizsaulē, bet galds kalpo kā mājas centrs, kā svētvietā, kā simbols pamatīgumam, kas kopumā raksturīgs «Purmalu» ļaudīm.

L. Rancāne

6. «Novadnieka» vasaras ceļojums

Vasaras svelme tā vien aicina izbrīvēt nedēļas nogali nelielam ceļojumam. Nevajag jau nemaz mērot tālus svešzemju ceļus, gana skaistu un vēl neatklātu vietu pietiek tepat Latvijā. Arī «Novadnieka» kolektīvs jau otro gadu pēc kārtas, iestājoties vasarai, sakravā ceļasomas un dodas apceļot Latviju. Mūsu izpētes objekts bija attālākā Latvijas mala, kas vasaras svelmē aicina ar jūras šalkām un kūpinātu zivju aromātu – kuru zeme, Kurzeme. Pērn gar pašu Rīgas jūras līča maliņu devāmies uz Kolkas ragu, bet šogad ceļojām Kurzemes iekšienē, maršrutā Talsi – Kuldīga – Ēdole – Jūrkalne. Savas ceļojuma piezīmes piedāvājam arī jums, lasītāji, ar cerību, ka, siena laikam beidzoties, izbrīvēsiet dažas dienas savas ģimenes priekam. Vajadzīga tikai automašīna, laba karte, nedaudz naudas un vēlšanās ceļot. Un ticiet – atmiņas, ko iegūsi, ļaujoties pāris dienu bezrūpībai, sildīs arī ziemas spelgoni un nākošgad mudinās iepazīt kādu citu dzimtās zemes stūrīti.

Kurzemes pērle

Laiks mūs lūta. Kāri ķeram vēja pūsmas automašīnas salonā un veldzējamies ar remdenu minerālūdeni. Pārslogotā Daugavpils – Rīgas šoseja neļauj atslābt – mašīnu ir daudz un steidzas visi, nemitīgi cits citu apzēnot, tādēļ ik brīdī jābūt gatavam, ka uz ceļa vajadzēs mainīties trijātā.

Tiekam aiz Rīgas. Mūsu ceļojuma pirmais pieturas punkts ir Talsi – gleznaina pilsētiņa uz deviņiem pakalniem, kas spoguļojas divos pilsētas teritorijā esošos ezeros. Talsi ir saposušies, jo svin savas pilsētas svētkus, tādēļ arī ir slēgta satiksme uz vienas no galvenajām pilsētas ielām. Dodamies cauri Talsiem pa citu ceļu un pietājam stāvvietā pie ezera. Tā vidū ūdens šaltis lej strūklaka, bet ar zaļu mauriņu klātā Kēniņkalna pakājē savu klusuma dziesmu pār Kurzemes pērli – Talsiem – lej akmeņi cirstais Taurētājs. Pilsētu apskatījuši un minerālūdens krājumus papildinājuši, dodamies kalnup, atstājot aiz sevis Talsu gleznaino panorāmu. Garām tā sauktajai Soda priedei, kur revolūcijas laikā tika nošauti daudzi tēvzemes aizstāvji, dodamies uz Stendes pusi un tālāk uz Kuldīgu.

Garākais ķieģeļu tilts Eiropā

Mūs sagaida viens no Kuldīgas simboliem – senatnīgais, sarkano ķieģeļu tilts pār Ventu ar arkveidīgiem veidojumiem tā apakšējā daļā, kurš celts 1874. gadā. Šis tilts ir 26 pēdas plats, celts ar domu, lai pa to brīvi varētu samainīties divas pretimbraucošas karietes. Kuldīgā ir arī otrs – mūsdienās celts tilts pār Ventu, kas izvietots uz apvedceļa. To izmanto lielākā daļa autotransporta. Savu-

kārt veco tiltu lieto paši kuldīdznieki, kā arī tie braucēji, kas vēlas nokļūt vecpilsētā pa taisno nevis pa apvedceļu. Lai saudzētu senatnīgo būvi un iekasētu papildus līdzekļus, kuldīdznieki ieviesuši caurbraukšanas nodevu – atļauja vecā tilta šķērsošanai vieglajām automašīnām maksā 50 santīmus. Turpat sarga būdīnā kopā ar kvīti jums izsniegs arī Kuldīgas karti un nozīmīgāko vietu aprakstu, kas lieliski noderēs, ja pilsētā esat pirmoreiz.

Venēcija miniatūrā

Kuldīga ir slavena ar savu 17.-18. gadsimta apbūvi. Šauras ieliņas, senatnīgas mājas ar apsūbējušiem dakstiņu jumtiem, mazītiņi tiltiņi pāri Alekšupītei, kas, «iespraukusies» starp mūra ēkām, veļ savus vilnišus Ventas virzienā. Tāda kā maza Venēcija ir Kuldīga, vienīgi upīte ir daudz par mazu, lai pa to vizinātos gondolās. Nelielās upītes ūdeņi skalojas gar māju pamatiem, un pār to savas vasaras terases izvietojušas Kuldīgas kafējnīcas. Pilsētniekiem un tūristiem patīk šāds savdabīgs risinājums – alus kausu vai pusdienu azaida tiesu cilvēki labprāt iebauda uz Alekšupītes uzceltajās terasēs nevis slēgtās telpās.

Daudzas pilsētas ieliņas ar vecajām un arī visai noplukušajām mājām par izskatīgām nenosauksi, tomēr Kuldīgā jūt rosību, un centrālajās ieliņās jau jaušama nākotnes vīzija par to, kāda senā pilsēta varētu izskatīties pēc apdrupušo fasāžu un bedraino ielu remonta. Ejam pa ielu, kurā šobrīd veic brūģēšanas darbus, atjauno māju fasādes, stiklo logus – šī iela būs skaista. Jāpiekrīt, ka tādas otras pilsētas kā Kuldīga Baltijā nav. Brīžiem liekas, ka nūdien esi nokļuvis viduslaikos un tūlīt aiz stūra

● Kuldīgas lepnums – Ventas rumba. Šis ir dabiski veidojies ūdenskritums, turklāt – platākais F

parādīsies kāds zirgu pajūgs vai senatnīgās drānās tērpts pilsētnieks.

Ventas rumba

Kuldīgā der apskatīt Alekšupītes ūdenskritumu, kas ir augstākais Latvijā – vairāk kā četri metri. Te atrodas arī Baltijā vienīgais spēļu kāršu muzejs, un, protams, skaistais ūdenskritums – Ventas rumba. Tūrisma ceļvežos rakstīts, ka šis ūdenskritums ir platākais Eiropā – 249 metri. Ūdens čālas patīkami nomierina, pie krasta ar basām kājām var pabradāt pa Ventas ūdeņi, pirms tas putodams sagāžas rumbā. Var apsēties uz dolomīta izcilpiem un pārkārt kājas rumbiņai pāri, protams, tajās vietās, kur pats jūties drošs. Uz upes vidū iet neriskējam, taču vietējie puīseļi, bruņojušies ar makšķerkārtiem, veikli lēkā no viena dolomīta pauguriņa uz otru, līdz sasnieguši teju rumbas viduci.

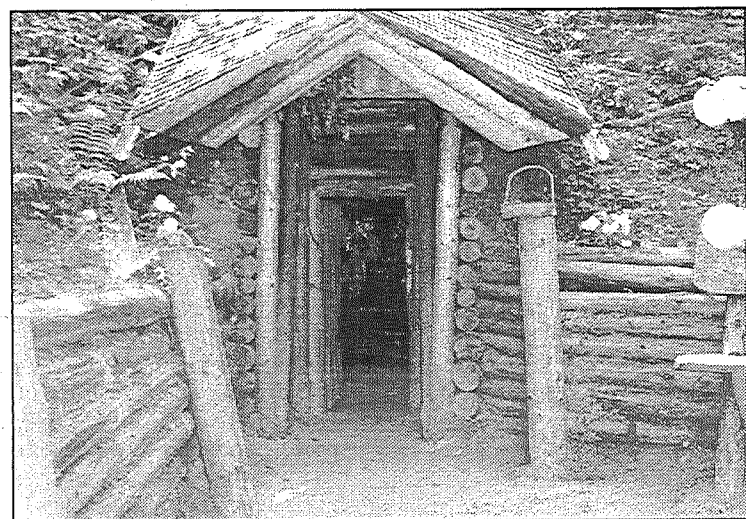
Alu labirintā 11 metrus zem zemes

Uz Riežupes smilšu alām Kuldīgā jūs aizvedīs 5 km garš zemes ceļš. Pareizāk sakot, aizvedīs līdz

koka gulbūvei, kurā iekārtota kafējnīca, bet līdz pašām alām vēl 600 metri būs jāmēro kājām. Alas ir fantastisks cilvēka roku veidojums, dodoties to aplūkot, vasarā der paņemt līdzī siltāku jaciņu, jo pazemē ir visai vēsi. Lai gan apkārt mežs, pie alām ir cilvēku rosība, kas liecina, ka smilšālas ir iecienīts tūrisma objekts. Mūs te sagaida pati alu saimniece, ekstravaganta dāma cienījamās gados ar īpatnēju vārdu un uzvārdu – Gefija Štofregena. Uzzinājuši, ka esam no Preiļu puses, viņa interesējas, vai esam tie paši, kas savu apmeklējumu pieteikuši iepriekš. Tie gan būs kādi citi mūsu novadnieki. Kamēr gaidām iero-

damies gidi, pāršķirstām foto, fiju albumus, ko atstājuši alu meklētāji, starp kuriem ļoti daudz jaunlaulāto. Ir ticējums, ka laulātie, kas te pabijuši, kopā nodzīvos visu mūžu, jo alas no audzes paaudzē bijušas vienas dzimtas īpašums, un visi tās pārstāvji spējuši saglabāt stipru laulību.

Pie ieejas grozās sieviete, kurai rokās auklīnās iesieti mazītiņi maisiņi dažādās krāsās. Daudziem tāds «aksesuārs» liekas ļoti pievilcīgs, tādēļ iegādājamies kuļķentiņus par 20 santīmiem. Ja negribat tērēties, sašujiet tādus jau iepriekš, jo maisiņi alās noderēs – tajos varēsiet ielikt savus laimes akmen-

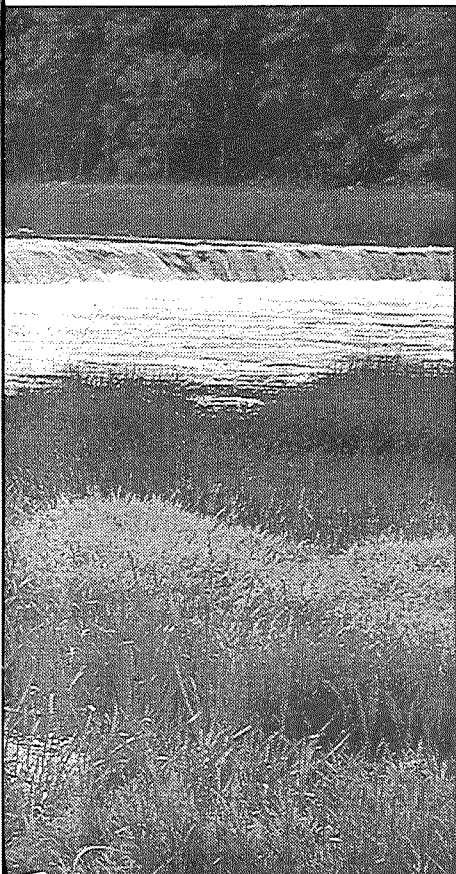
● Baltijā garākais alu labirints – Riežupes smilšu alas sākas te, pie ieejas kalnā.

● Kuldīgā ir viens no garākajiem ķieģeļu tiltiem Eiropā. Būvēts pēc cara laika standartiem. Tālāka pasūtītāju prasība – tiltam jābūt tik platam, lai uz tā varētu izmainīties divas pretimbraucošas karietes.

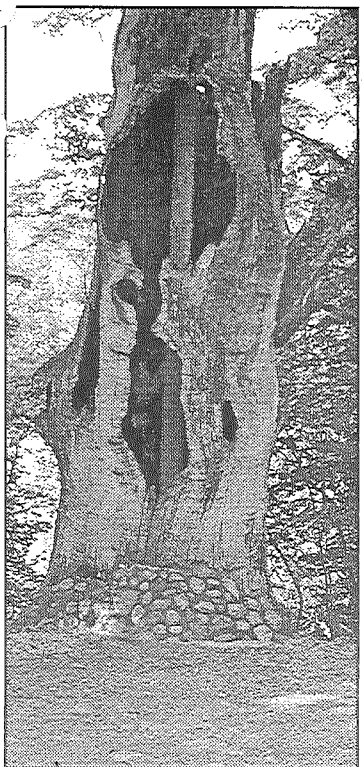
● Riežupes smilšu alās nofotografējamies 11 metrus zem zemes. Ziedu pušķi, kas novietoti alu smiltīs, saglabājas svaigi mēnešiem ilgi, jo gaisa temperatūra te ir nemainīga visu gadu.

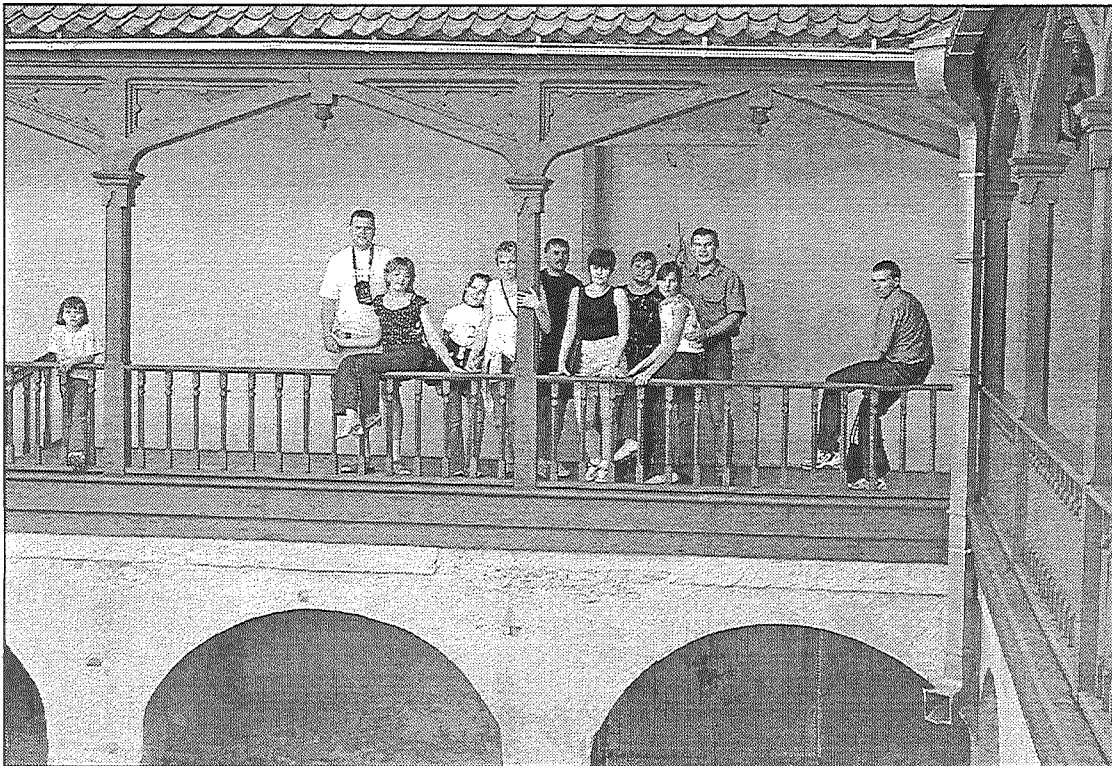
... tā platums ir 249 metri.

tiņus, pēc kuriem, no alas izejot, Štofregenas kundze jums pazīlēs nākotni. Mēs mazliet smaidām: ko gan var izzīlēt pēc maztiņa akmentiņa, kas pacelts no zemes, taču tad, kad alu saimniece bez mazākās minstināšanās nosauc pirmoreiz sastapta cilvēka horoskopa zīmi, skepticisms pazūd.

Riežupes smilšu alu kopgarums ir 2,5 km, bet pagaidām tikai 500 metri ir tā zona, kur atļauts staigāt tūristiem un justies drošībā. Alas sāktas rakt pirms 180 gadiem ļoti kvalitatīvu smilšu ieguvei, kuras izmantotas stikla ražošanā. Smiltis ar maisiem nesuši laukā no pazemes un ar kuģīti pa Ventu transportējuši līdz Ventspilij, tālāk ar vagoniem līdz Rīgai, kur nogādātas Ilģuciema stikla fabrikā, kā arī eksportētas uz Zviedriju un Vā-

● Šodien varam tikai iedomāties kāds milzenis bijis Ēdoles pils parka Rūķišu dižozols, kuram līdzās nu aug jauns ozoliņš. Ozolu birzis kādreiz nebija nekas neparasts, arī pils ēdamistaba bija rotāta ar ozolkoka sienu paneļiem un griestu dekoriem, bet ozolkoka parkets vairākās pils zālēs saglabājies līdz pat mūsdienām.

● «Novadnieka» kolektīvs teiksmām un leģendām apvītajā Ēdoles pils iekšpagalmā. Tā pirmajā stāvā aiz mūra arkām slēpjas pils drūmie pazemes pagrabī, bet pagalma otrā stāva terase veidota ar koka margām un kolonnām. Viduslaikos pagalma vidū atradusies aka, kuras tagad vairs nav, bet pagalma bruģis saglabājies no sendienām.

ciju. Alas atrodas dziļi pazemē – no 8 līdz 11 metriem zem zemes, taču bailu sajūtas, staigājot pa baltu smilšālu koridoriem, nav. Tie ir cilvēka augumā, sienas veidotas no mitrām un irdenām smiltīm, taču nogrūvumi neesot iespējami, jo virs tām kā stingrs jumts ir dolomīta slānis.

Gide smaidot stāsta, ka bieži atbraucēji jautā, kam par godu alās ienestas puķes, kad bijis nogrūvums un kas zem tā guļ. Ziedi te ir tikai skaistumam, tos visbiežāk atvedot jaunie pāri. Ziemā alās var sildīties, vasarā – atvēsināties, jo temperatūra ir nemainīga – cauru gadu plus astoņi grādi. Šī iemesla dēļ ziedi, bez ūdens, ar kātiņiem smiltīs, alās saglabājas svaigi līdz pat trim mēnešiem ilgi. Ziedu alās ir daudz, un tie kopā ar sveču gaismu padara pazemes velvējumus mājīgus. Arī gaiss alās ir ļoti svaigs, neraugoties uz to, ka te ik dienas klejo bariem tūristu un ir tikai viena ieeja, kas kalpo arī par izeju, neļaujot nevienam apmaldīties vai pazust.

Vienīgie iemītnieki alās ir sikspārņi, kurus gan nemanījām. Iespējams, ka lidojošās peles mīti-

nās tajā labirinta daļā, ko pagaidām tūristiem nerāda. No 14 Latvijā reģistrētajām sikspārņu sugām Riežupes alās mājō septiņas.

Alās ir vairākas «zāles» jeb palielāki laukumi, kur ikviens var smiltīs sameklēt savu mīlestības, ticības un cerības akmentiņu. Vienā no šādām pieturvietām katrs iedomājam savu kvēlāko vēlēšanos un, nopūšot sveces, uz brīdi paliekam pilnīgā tumsā un klusumā – lai piepildās. Tumsā paceļot acis uz augšu, vienam alās griesti liekas kā spiedošs, zems jumts, citam kā bezgalīgi augstas, naksnīgas debesis. Ja jums alu tumsā šajā brīdī liekas spiedoša un smacējoša – laiks doties atvaļinājumā un atjaunot savus izsīkušos enerģētiskos krājumus.

Ēdoles pils, vēži, Rūķišu ozols un asins traips

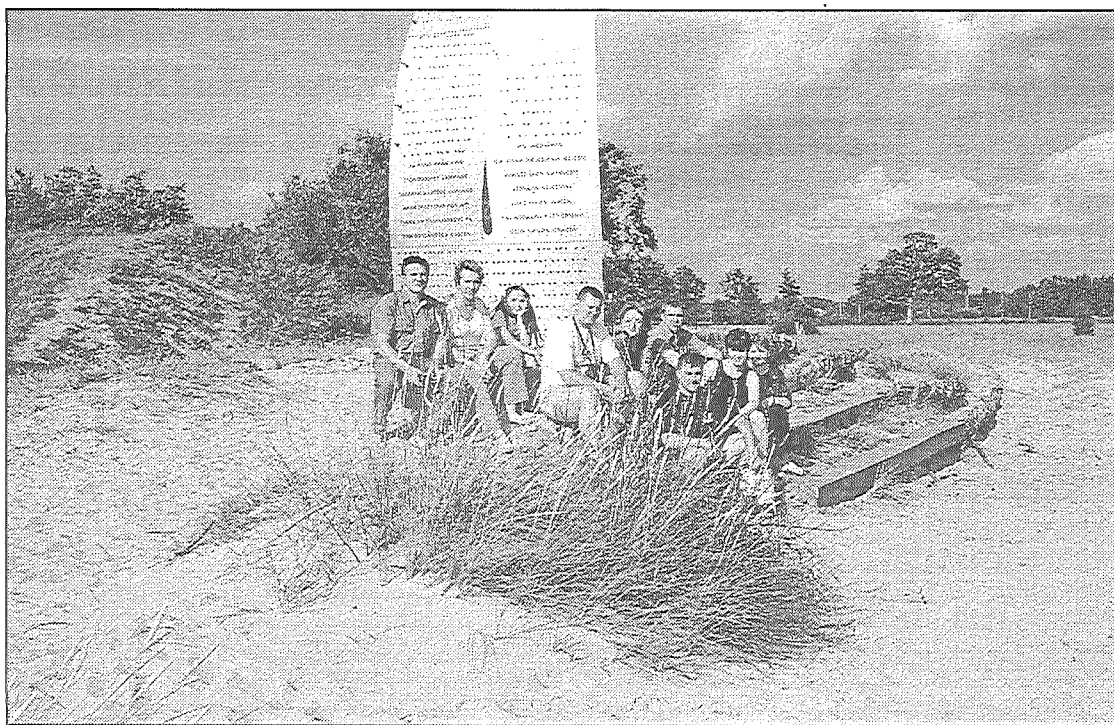
Vai atceraties nejauko nabagnmājas komandanti no filmas «Emīla nedarbi», kura viena pati notiesāja vecīsiem atnestos vēžus? Nabagnmājas pagalma skats ir filmēts vienā no vecākajām Latvijas viduslaiku pilīm – Ēdolē. Vie-

na no pils telpām uz filmēšanās laiku kļuva arī par ārsta pieņemamo kabinetu, kurā Emīls tika vaļā no galvā uzmauktās zupas terīnes.

Pils celta pirms vairāk kā septiņiem simtiem gadu – 1264. gadā. Tā veidota tradicionālā viduslaiku apbūves stilā – monolīta, masīva mūra celtnē ar diviem iekšpagalmiem, ko no visām pusēm kādreiz ierobežojis ūdens un aizsargvalņi. Pili cēla 22 gadus, to izmantoja bīskapijas vajadzībām, kas to saimniekoja trīs simt gadus. 16. gadsimtā pils nonāca bagātu vācu muižnieku fon Bēru dzimtas īpašumā, kuri bija Ēdoles saimnieki 13 paaudzēs līdz pat 1921. gadam, kad Latvijas valsts pili viņiem atsvināja.

Daudz no senās godības pāri nav palicis, jo pili padomju gados bijis kara hospitālis, kultūras nams, skola un 30 gadus pat veco ļaužu pansionāts. Tagad tā pieder pašvaldībai, bet pirms neilga laika izskanēja arī ziņa, ka Ēdoles pili varētu nopirkt uzņēmējs, miljonārs Valentīns Kokalis.

Nostāsti un leģendas par muižnieku laikiem pili ir dzīvi joprojām. Septiņdesmit savus mūža

● Kurzemes krasts pie Jūrkalnes bija pēdējais, ko, nedrošās laiviņās dodoties pāri jūrai, redzēja latviešu bēgļi. Tagad šai vietā ir piemiņas zīme – bura, uz kuras lasāmi vārdi: «No nebrīves un kara briesmām bēgot, tūkstošiem latviešu atstāja Kurzemi 1943.-1945. gadā, lai atrastu patvērumu Gotlandes krastā».

gadus pili kalpojusi kāda Madīte, kas muzeja darbiniekiem varējusi pastāstīt dažādas epizodes no kungu dzīves. Viņa Ēdolē kalpojusi no 5 gadu vecuma un mirusi 114 gadīga.

Visnoslēpumainākā ir pils Sarkanā zāle. Klīst leģenda, ka senatnē abi Ēdoles mantinieki – brāļi Johans un Dītrihs vienlaicīgi iemīlējuši skaisto Dundagas baronesi Silbillu. Lai atbrīvotos no sāncensī, greizsirdības mākts, Johans savu brāli šajā pils zālē nogalinājis. Asins traips no sienas nomazgāts, brālis apbērēts, kā vainīgais sodīts kāds sulainis, bet Johans un Sibilla posušies kāzām. Taču, kad jaunais pāris pēc kāzām ienācis zālē, asins traips kļuvis redzams un nav bijis nomazgājams. Johans sievai atzinies nodarītajā, un Sibilla vīra brāļa piemiņai likusi zāles sienas nokrāsot sarecējušu asiņu krāsā. Vietā, kur bijis traips, vēlāk uzbūvēts kamīns.

Ap pili plešas arī parks ar gobu gatvi un mīlestības aleju, kurai esot jāiet cauri klusējot, mīlas domas domājot. Parkā var apskatīt atliekas no milzeņa – Rūķišu ozola, kuram kara laikā izdedzināts vidus. Leģenda vēsti, ja ozols ies bojā, Ēdoles pils nogrims. Simtgadīgajam kokam ilgus gadus vēl bijis dzīvs tikai viens vien zaļojošs zars, taču nu nolūzīs arī tas. Cerība ir jaunais ozoliņš, kas stiepjas pretim saulei.

Jūrkalnes akmeņainais krasts

No Jūrkalnes, pabraucot uz Ventspils pusi, var apskatīt savdabīgu jūras stāvkrastu, ko neprātīgais vilņu spēks «izgrauzīs» trakajiem vācu vārdiem. Jūra nestāv uz vietas, tā iekaro arvien jaunas un jaunas teritorijas, pa metram vien jūrā ieskalojot kāpas, priedes, mājas un pat baznīcas. Tādēļ savāda liekas jaunbagātnieku vēlme būvēt savas villas kāpās, pašā jūras krastā. Villas – viendienītes, kuras agri vai vēl stihija pārņems savā varā.

Jūrkalnes krasts ir ļoti, ļoti akmeņains. Te nav lielo akmeņu, ap kādiem šalko vilņi Vidzemes jūrmalā. Jūrkalnes krastu klāj apbrīnojami gludi oļi. Te var sameklēt baltas, rozā, zilas un pelēkas «olas», «sirdis» un citus akmeņus, kuru formas, tūkstošiem gadus glāstīdama, izauklējusi jūra. Akmeņu lasīšana ir piedzīvojums, brīnišķīga relaksācija. Tu klaiņo gar čalojošo jūras krastu, pacel te vienu, te otru oļu. Gribas paņemt visus – viens par otru skaistāks. Vēlāk tos var salikt stikla traukā kopā ar gliemežvākiem kā atgādinājumu par ceļojumu, var izlietot arī praktiskāk – apmūrēt kamīnu vai izklāt flīžu vietā virtuves sienas – būs kā nevienam.

Mūsu «akmens mānija», šķiet, ir lipīga. Pārītis, kas sākumā uz mums – akmeņu lasītājiem – noraugās ar savādu smaidu, pēc brīža seko mūsu pēdās un mājup dodas ar krietu akmeņu nešjāvu. Taču 1943.-1945. gadā latvieši uz Jūrkalnes liedagu akmeņus lasīt vis nedevas. Viņi tolaik bēga no komunistiskā režīma, ar laiviņām no Jūrkalnes ceļoties pāri jūrai uz Gotlandes salu. To piemiņai, kas izglābās, un arī to, kam kaps ir jūras dzelme, uzstādīta savdabīga piemiņas zīme. Metāla zēģele duras debesis kā atgādinājums to dienu skaudrajiem notikumiem.

G.Kraukle
Foto: T.Elste

STUDENTI BRĪVLAIKĀ

Mammas, māciet bērniem vārit!

Kamēr šī gada vidusskolu absolventi kūpošām galvām iestājesāmenos cinās par vietu augstskolās, tikmēr viņu kādreizējie vecākie skolasbiedri, tagad studenti, ar pašapzinīgu mieru bauda vasaras brīvdienas. Varbūt viena otra viņu atziņa var noderēt jauniesācējiem?

Kāpēc jūs izvēlējāties savu specialitāti? Vai bija liels konkurss? Vai izdarītā izvēle jūs apmierina? Vai studijām ņemat kredītu? Kā klājas kopmītēs? Šādus un līdzīgus jautājumus «Novadnieks» uzdeva mūsu rajona jauniešiem. Šoreiz atbild preiļiete IRINA VIŠNAKOVA, kura studē Daugavpils Universitātes sociālo zinātņu fakultātē ekonomikas nodaļā, beigusī pirmo kursu.

— Mani ekonomika vienmēr ir piesaistījusi, tāpēc to izvēlējos. Mācos budžeta grupā. Preiļu Valsts ģimnāzijā biju ieguvusi labas zināšanas un iestājos bez problēmām. Iestājpārbaudījumi bija jākārto latviešu valodā – tests un kopīgais tests matemātikā, ģeogrāfijā, ekonomikā. Budžeta grupā konkurss bija septiņi cilvēki uz vienu vietu. Man patīk mācīties, un es nenožēloju, ka izvēlējos šo augstskolu un nodaļu. Mūsu fakultātē valda rotācijas princips, tas nozīmē, ka budžeta grupu komplektē pēc katras sesijas, ņemot vērā eksāmenu rezultātus.

Man nebija grūti šķirties no mājām, jo Daugavpils nav tik tālu, kā, piemēram, Rīga. Katru nedēļu var braukt mājās. Pārmaiņas savā dzīvē vairāk izjutu tādā ziņā, ka tagad pati esmu noteicēja par sevi, mamma ar tēti nesniedz pamācības. Pašai jārisina savas problēmas, ar ko sastopos studijās. Kļuva patstāvīgāka.

Stipendija tikai nesen palielinājās no astoņiem līdz 11 latiem, bet, ja sesija nokārtota uz astoņām ballēm un augstāk, tad pienākas paaugstinātā stipendija – 17 lati. Es to biju nopelnījusi pēc ziemas sesijas. Diemžēl pa šo laiku no sešiem līdz deviņiem latiem paaugstināta arī maksa par kopmītnēm.

Daugavpils Universitātei ir trīs kopmītnes, dzīvoju tajās, kas tiek uzskatītas par vislabākajām. Ar draudzenēm dzīvoju trīsvietīgā istabā, bet ir arī divvietīgas. Ir virtuve, dušas. Pašas gatavojam. Lekcijas beidzas vai nu pulksten vienos vai arī puscetros, tāpēc pusdienas gatavojam pašas. Studentu dzīvē ir vieglāka iztikšana, ja paši prot vārit vai cept. Man mamma to bija iemācījusi. Mātēm noteikti jāiemāca saviem bērniem ēdiena gatavošana pirms studiju uzsākšanas. Produktus vedām no mājām, bet domāju, ka turpmāk pirksim, jo Daugavpils lielveikalos var lētāk iepirkties. Vecāki dod naudu uz nedēļu. No mājām man dod vidēji desmit latus nedēļā, vai arī, ja dod līdzīgu produktu, tad piecus latus. Diemžēl no 1. jūlija paaugstināta autobusa biļešu cena. Vienu braucienu uz mājām mēnesī apmaksā universitāte.

Uz lekcijām ir brīvais apmeklējums, tomēr ir pasniedzēji, kam tas nepatīk un viņi atzīmē kavētājus.

Biju dzirdējusi, ka kopmītnēs ir ļoti trokšņaini, ka notiek uzdzīvē. Mūsu kopmītnēs nekā tam līdzīga nav, izņemot dzimšanas dienas, kad tiek nedaudz svinēts.

Man ir arī vecāka māsa, kas studē magistratūrā. Viņa pelna pati, un arī vecāki cenšas materiāli palīdzēt. Studentiem Daugavpilī darbu sameklēt nav iespēju, sevišķi meitenēm. Pušiem vieglāk, jo viņi var iekārtoties celtniecības darbos un strādāt dažādā laikā. Kafējnicās vai iestādēs darba laiks sakrīt ar mācību laiku. Tomēr pagaidām vēl varu iztikēt, kaut arī gribētos nopelnīt pašai savu naudu.

L.Rancāne

Foto: L.Rancāne

IZGLĪTĪBA

Jaunaglonas arodvidusskolā

iegūtas labas zināšanas

Jaunaglonas arodvidusskolu šovasar absolvēja 84 jaunieši, kuri bija ieguvuši zināšanas četrās izglītības programmās: «Zemessardze», «Ēdināšanas serviss», «Lauku mājamatniecība» un «Lauksaimniecība». Bet pirms izlaiduma un diploma saņemšanas viņiem bija jākārto kvalifikācijas eksāmens. Kā informēja Jaunaglonas arodvidusskolas direktora vietnieks mācību darbā Jānis Madelāns, audzēkņi eksāmenam gatavojās ar lielu nopietnību un atbildības izjūtu, jo tas apkopoja visā mācību laikā iegūto zināšanu un prasmju pārbaudi. Audzēkņiem kvalifikācijas eksāmena komisijai bija jāpierāda, ka ir cienīgi saņemt dokumentu par izglītības iegūti un par savas profesijas apguvi. Tas nemaz nebija tik vienkāršs uzdevums, jo kvalifikācijas eksāmenu komisiju priekšsēdētāji, kā arī locekļi bija ražošanas uzņēmumu vadītāji un darbinieki.

Izglītības programmas «Zemessardze» kvalifikācijas komisijas priekšsēdētājs bija Valsts tehniskās uzraudzības inspekcijas Preiļu rajona nodaļas priekšnieks Staņislavs Reinis, izglītības programmas «Ēdināšanas serviss» komisijas priekšsēdētājs – kooperatīvās sabiedrības «Turība» priekšsēdētājs Leonards Šustovs. Jauno mājamatnieku zināšanas pārbaudīja Aglonas pagasta būvvaldes vadītājs Anatolijs Greivulis, bet izglītības programmas «Lauksaimniecība» kvalifikācijas komisiju vadīja Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes atbalsta daļas vecākais referents Jānis Kivlenieks.

Kā atzina kvalifikācijas komisiju priekšsēdētāji, mācību grupās bija skolēni, kas teicami sagatavojušies izvēlētajai profesijai, kā arī tādi, kuru zināšanu līmenis ir tikai pietiekošs. Tomēr visi pie kvalifikācijas eksāmena pielastie izglītojamie sekmīgi nokārtoja pārbaudījumu, iegūstot vismaz minimālo pieļaujamo vērtējumu – piecas balles. Labākos rezultātus uzrādīja šādi absolventi no Preiļu rajona: izglītības programmā «Zemessardze» — Zorzs Bazulevs, Kaspars Vucāns, Gatis Vaivods, kā arī citu rajonu jaunieši. Raimonds Trubiņš saņēma Austrālijas latviešu balvu jaunsargiem. Izglītības programmā «Ēdināšanas serviss» labas zināšanas nodemonstrēja Gunta Spiķe, Vineta Vaska, bet «Lauku mājamatniecība» — Guntis Bramanis, «Lauksaimniecība» — Aivars Vu-

● Jaunie zemessargi izlaidumā. Kopā ar saviem audzēkņiem grupas audzinātāji Aivars Rivars (no labās) un arodapmācības skolotājs Pēteris Krukovskis.

cāns, Guntars Aližāns, Vitālijs Danilovs, Ruslans Piļščikovs, Genādijs Sevastjanovs, Edgars Svetlovs. Šiem absolventiem kvalifikācijas eksāmenos vērtējums ir septiņas un vairāk balles.

Mācībās, kā arī darbā, viss ir atkarīgs no paša cilvēka ieinteresētības un gribas, teica Jānis Madelāns, bet skolas uzdevums ir dot zināšanas augstā līmenī un iespēju apgūt nepieciešamās iemaņas izvēlētajā profesijā. Jaunaglonas arodvidusskola to spēja, jo tajā ir kvalificēti gan vispārējo, gan arī arodapmācības priekšmetu skolotāji. Ir laba mācību materiālu bāze profesionālās karjeras uzsākšanai. Iepriekšējo gadu pieredze rāda, ka skolas absolventi var veiksmīgi uzsākt darba gaitas vai arī turpināt mācības augstākās izglītības iestādēs, kā to dara kādreizējie audzēkņi E.Pintāns, G.Snidzāns, A.Kasatkins, D.Daudišs, K.Kivriņš, L.Pastars un citi.

Skolā turpinās uzņemšana nākošajam mācību gadam. Uzņem gan ar pamatskolas, gan ar vidējo izglītību. Jaunajā mācību gadā skola piedāvā perspektīvas izglītības programmas: «Tūrisma pakalpojumi», «Autotransports» (tris gadi), «Ēdināšanas serviss» (tris gadi), «Koka ēku celtniecība» (viens gads), kā arī uzņem vidusskolu absolventus jau esošajās grupās.

Vasara – praktisko apmācību laiks

Vasara ir laiks, kad Jaunaglonas arodvidusskolas audzēkņi veic praktisko apmācību. Ik gadus tiek rīkota jaunsargu vasaras nometne.

Šogad tā bija organizēta nedaudz savādāk. Jaunsargi gāja militarizētā pārgājienā, kura kopējais garums bija 50 – 60 kilometri. Maršruts no Jaunaglonas veda uz Ruše-

nicu – Gailīšiem — Dovales ezeru – Badelku, kas ir Zemessardzes 35. bataljona poligons. Pārgājienā piedalījās 52 jaunsargi, katram no viņiem ekipējuma svars bija 10-15 kilogrami, bez tam vajadzēja nest ieroci. Pārgājiena laikā tika veidoti slēpņi, plānoti uzbrukumi, rīkotas patruļbāzes nakšņošanai, kā arī praksē izpildīti mācību gada laikā teorētiskajās zināšanās apgūtie taktiskie elementi. Izpildot uzdevumus, tika lietota salūtmunīcija. Pārgājiens noslēdzās ar kaujas šaušanu.

Šajās praktiskajās apmācībās īpaši izcēlās 12. grupas audzēkņi Māris Trubiņš, kā arī Raivis Mazjānis un Jānis Mazjānis no 3. grupas. Bet arī visiem pārējiem pušiem šis smagais pārbaudījums bija īsts vīrišķības apliecinājums. Viņi jutās lepnī, ka ir to izturējuši. Vienlaikus gandarīts par šo vasaras nometni jutās tās vadītājs Jānis Bekešs, jo viss noritēja kā nākas.

Pārgājiena organizēšanā lielu palīdzību sniedza Zemessardzes 35. bataljona zemessargi: virsleitnants Viktors Vjakse, kaprālis Andris Lācis, vecākie zemessargi Edgars Štekelis, Ilmārs Dāņilevičs, virsseržants Pēteris Trubičs, zemessargis Rūdolfs Vucāns. Jaunsargi un skolas vadība bija pateicīgi zemessardzes kapteinim Aivaram Vucānam par pārtikas apgādi, kā arī ieroču pārzinim Ģerāldam Kalinkevičam, un par kopējo atbalstu — bataljona komandierim Donātam Valainim.

Pateicas par prakses vietām

Jau otru gadu Jaunaglonas arodvidusskolā tiek uzņemti audzēkņi, kuri mācās izglītības programmā «Tūrisma pakalpojumi» ar kvalifikāciju «Lauku tūrisma saimniecības darbinieks». Latgalē ir ne mazums populāru viesu mā-

ju, kā arī pievilcīgu tūrisma maršrutu. Skolai laba sadarbība izveidojusies ar atpūtnieku iecienīto viesu māju «Cakuli» Aglonas pagastā, kurā audzēkņiem ir iespēja praksē redzēt tūrisma pakalpojumu servisu. Audzēkņiem tiek rīkotas mācību ekskursijas arī uz tālākām vietām. Šajā mācību gadā izglītojamie apmeklēja zirgaudzētavu Riebiņos, Krāslavas rajona Robežnieku pagasta Gabrusānu saimniecību, kurā audzē strausus. Gatavojoties skolas konkursam tūrisma jautājumos, tika izpētīti Aglonas novada pilskalni, ezeri, upes, svētvietas, parki, iepazīti pagasta ievērojamie cilvēki. Aktīvākie dalībnieki skolas konkursā Irina Bižāne Vita Petrovska, Olga Vorslva un Kristīne Žunda pārstāvēja skolu tūrisma sacensībās Smiltēnē.

Skolas audzēkņi iegūtās iemaņas telpu uzkopšanā un iekārtošanā, ēdienu gatavošanā un galda klāšanā, lopkopībā un agronomijā, darbā ar sadzīves tehniku, sētas labiekārtošanā liek lietā savas prakses vietās. Gan zemnieku saimniecībās, gan viesu namos, piemēram, villā «Priēdaine» (Krāslavā), motelī «Stalkers» (Daugavpils rajonā), viesu namos «Šaures» un «Demene», gan privātajā ūdens sporta bāzē «Bašķi» (Preiļu rajonā), Naujenes novadpētniecības muzejā (Daugavpils rajonā), Aglonas bazilīkā un citur. Audzēkņi prakses vietās apgūto, ekskursijās un izbraucienos redzēto apkopo mapēs, kas vēlāk noderēs darbā.

Jaunaglonas arodvidusskola arī šogad aicina jauniešus, kuri vēlas iemācīties, kā Latgalei piesaistīt tūristus, kā veidot vidi, kā ieinteresēt ar savu dzīves veidu, ar amatniecību, lauku ainavu.

L.Rancāne

INTERESANTI

PAR VISU...

Grāmatas bibliotēkām par valsts naudu

Uzvar projektu konkursā

Rajona galvenajā bibliotēkā pagaidām vēl neizsaiņotā veidā redzami jauno grāmatu piedumi. Grāmatas saņemtas no Latvijas Kultūrkapitāla fonda (KKF), ko tas iegādājies par valsts piešķirtajiem līdzekļiem, bet bibliotēkas tās varēja saņemt, rakstot projektus un iesaistoties programmā «Jaunu grāmatu un citu izdevumu iegāde publiskajām bibliotēkām». Projektu konkursā piedalījās arī rajona galvenā bibliotēka kopā ar pagastu bibliotēkām. Kā informēja rajona galvenās bibliotēkas direktore Ināra Batarāga, projekta pielikumā bija noteikta vieno bibliotēkas tirdzniecības koncepcija. Preliču sagatavotais projekts guva KKF atbalstu.

● Rajona galvenās bibliotēkas bērnu nodaļas vadītāja Eleonora Greivule lasītājus iepazīstina ar grāmatām, kas nodotas «Bērnu žūrijas» vērtējumam. Foto: L.Rancāne

Kultūrkapitāla fonda mērķprogrammā bija paredzēts uzvarētājiem piešķirt nevis līdzekļus, bet jau no izdevniecībām iepirkto grāmatu komplektu. Pavisam šogad grāmatu iepirkšanai atvēlēti 100 000 latu. Daļa no tiem piešķirti KKF Literatūras padomes atbalstīto izdevumu, bet pārējā summa — pēdējos gados izdotās tulkošanas, bērnu un oriģināl-literatūras grāmatu, kā arī vārdnīcu, enciklopēdiju, uzziņu un kultūras izdevumu iegādei. Kopumā tas ir ievērojams skaits dārgu un labu grāmatu, teica Ināra Batarāga. Pavisam Kultūrkapitāla fonds bija sagatavojis 32 grāmatu komplektus, par kuru iegūšanu, rakstot projektus, arī sacentās Latvijas bibliotēkas. Bez tam sagatavoti arī 200 tā saucami nepilnie komplekti. Rajona bibliotēka ieguva vienu pilno un septiņus nepilnos komplektus. Jaunās grāmatas nonāks arī

pagastu bibliotēkās. Nauda piešķirta no valsts budžeta, uzsvēra Ināra Batarāga, un tas ir pirmais gads, kad valsts aktīvi piedalās grāmatu iepirkšanā bibliotēkām. Viņa minēja dažus izdevumus, ko dārdzības dēļ bibliotēka citādi diez vai būtu atļāvusies. Piemēram, grāmatas «Sabiedriskās attiecības», «Latviešu zeme un tauta», «Latvijas balets», daiļliteratūras darbus.

Bērnu žūrija vērtē grāmatas

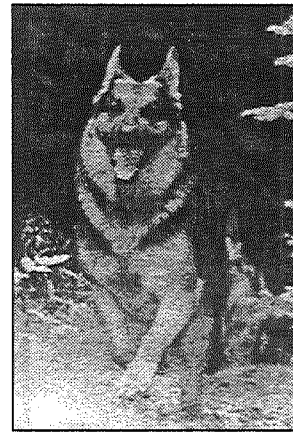
Latvijas Kultūrkapitāla fonds šogad parūpējies arī par to, lai bērniem būtu iespēja piekļūt pašām jaunākajām un labākajām valstī izdotajām grāmatām. KKF ir atbalstījis Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras mērķprogrammu «Bērnu žūrija», kas ir pirmais posms plašākā valsts programmā «Lasišanas veicināšana un

grāmatu lasītu, ja nebūtu žūrijas eksperts, ar cik ballēm tu šo grāmatu novērtētu un tamlīdzīgi. Izvērtējot savas vecuma grupas grāmatu kolekciju, bērni nominēs trīs labākās grāmatas. Kā informēja rajona galvenās bibliotēkas bērnu nodaļas Eleonora Greivule, grāmatas jau ir saņemtas, bērnu žūrija pamazām tiek veidota, bet pirmie eksperti jau uzsākuši iepazīšanos ar literatūras jaunumiem. Bērnu žūrijā var pieteikties ikviens no 1300 lasītājiem, kas šogad uzskaitīti bibliotēkas bērnu nodaļā. Lasišanas veicināšanas programma ir mēģinājums sabalansēt valsts un pašvaldību līdzekļus vienam mērķim: nodrošināt bērnus ar jaunāko literatūru arī tad, ja viņi dzīvo nabadzīgā pašvaldībā, iesaistīt viņus aktīvā domu apmaiņā un ietekmēt grāmatniecības procesu. Projekta īstenošanā nepieciešams arī pašvaldības atbalsts.

grāmatu lasītu, ja nebūtu žūrijas eksperts, ar cik ballēm tu šo grāmatu novērtētu un tamlīdzīgi. Izvērtējot savas vecuma grupas grāmatu kolekciju, bērni nominēs trīs labākās grāmatas. Kā informēja rajona galvenās bibliotēkas bērnu nodaļas Eleonora Greivule, grāmatas jau ir saņemtas, bērnu žūrija pamazām tiek veidota, bet pirmie eksperti jau uzsākuši iepazīšanos ar literatūras jaunumiem. Bērnu žūrijā var pieteikties ikviens no 1300 lasītājiem, kas šogad uzskaitīti bibliotēkas bērnu nodaļā.

Lasišanas veicināšanas programma ir mēģinājums sabalansēt valsts un pašvaldību līdzekļus vienam mērķim: nodrošināt bērnus ar jaunāko literatūru arī tad, ja viņi dzīvo nabadzīgā pašvaldībā, iesaistīt viņus aktīvā domu apmaiņā un ietekmēt grāmatniecības procesu. Projekta īstenošanā nepieciešams arī pašvaldības atbalsts.

Suns izglābj saimnieka dzīvību

Kāda austriešu zemnieka dzīvību izglābis viņa uzticamais un apķērīgais suns. 62 gadus vecajam vīram, kas vienatnē strādāja plāvā Augšaustrijas federālajā zemē, siena plāvējā tika ierauta kāja, un viņš būtu varējis noasiņot, ja vien kopā ar viņu nebūtu bijis viņa gadu vecais četrkājainais draugs Čibsi.

Suns noskrēja divus kilometrus un sameklēja zemnieka sievu, kas tobrīd ar riteni bija ceļā uz pilsētu, un, riedams un smilgstēdams, aicināja viņu atgriezties atpakaļ. Sieva izsauca mediķus, kas ar helikopteru nogādāja viņas vīru slimnīcā, kur viņš jau sācis atlabt.

Dodas ceļā ar kuģi no viņa korķiem

No 160 tūkstošiem viņa korķu būvēts kuģis palaists vienā no Portugāles slavenākajām upēm. Brauciens ar kuģi pa Doru upi paredzēts 265 kilometru garumā un ilgs 10 dienas.

Viens no ASV bijušā prezidenta Bila Klintonu rakstītājiem Džons Polaks paziņoja, ka septiņus metrus garais un 1150 kilogramus smagais kuģis ir bijis viņa mūža sapnis un pie tā tapšanas ir strādāts tūkstošiem stundu.

«Es krāju korķus trīsdesmit gadus, lai to izdarītu,» sacīja 36 gadus vecais Polaks. Viņš sakrājis ap 70 tūkstošus korķu, no kuriem daudzus ieguvis Vašingtonas restorānos un bāros. Arī piegādātāju uzņēmums «Cork Supply USA» ziedoja korķus kuģa pabeigšanai, kā arī palīdzēja tos atvest no Vašingtonas.

Polaks un Vašingtonas arhitekts Gārts Goldšteins uzsvēra, ka, viņuprāt, šis ir pirmais kuģis, kas gatavots tikai un vienīgi no korķiem. Abi divus gadus lauzīja galvu, kā no tūkstošiem korķu uzbūvēt kuģi. Galu galā tapa divus metrus augsts priekšgals, kas atgādina vikingu kuģi, V-veida pakaļgals, koka klājs un masts. Ir arī divi airu pāri.

Magnētiskās vētras metro tuneļos

Izpētot metro tuneļus Sanktpēterburgā, zinātnieki atklāja, ka metro pasažieri un darbinieki tiek pakļauti spēcīgu elektromagnētisko lauku kaitīgajai iedarbībai. Šie elektromagnētiskie lauki darbojas ultrazemās frekvencēs, kas simtiem reižu pārsniedz spēcīgas ģeomagnētiskās vētras.

Zinātnieki negaidot atklāja, ka metro vilcienu mašīnisti neizskaidrojami bieži sirgst ar sirds slimībām. Arī pasažieru vidū nereti ir bijuši sirdslēkmju gadījumi. Veicot mērījumus pazemes dzelzceļa vilcienos un stacijās, speciālisti noskaidroja, ka šajās vietās ir ļoti spēcīgi elektromagnētiskie lauki. Vispēcīgāk elektromagnētiskais lauks iedarbojas tieši uz vilciena mašīnista kabīni, pasažieru salonu un uz platformas malu, kur pasažieri gaida vilciena pienākšanu.

Magnētiskajam laukam ir impulsu raksturs. Tas rodas, kad vilciens uzsāk kustību, strauji uzņem ātrumu, un arī tad, kad tas strauji bremzē. Ārsti atzīst, ka cilvēka organisms ir ļoti jutīgs pret šādām starojuma frekvencēm, jo tieši tādā pašā diapazonā darbojas arī cilvēka smadzenes.

TESTS

Kapteinis, stūrmanis vai pasažieris?

Cilvēka raksturs, kā zināms, izpaužas viņa rīcībā, attieksmē pret citiem cilvēkiem, izvēlē, kādai katrs no mums dod priekšroku tajā vai citā situācijā.

Ja jūs gribat labāk iepazīt sevi, atbildiet uz katru no šiem 15 piedāvātā testa apgalvojumiem ar «jā», «nē», vai «nezinu».

1. Es vienmēr jūtu atbildību par visu, kas notiek manā dzīvē.
2. Manā dzīvē nebūtu bijis tik daudz problēmu, ja daži cilvēki izmainītu savu attieksmi pret mani.
3. Es labāk rīkojos, nevis pārdomāju savas neveiksmes.
4. Dažreiz man šķiet, ka esmu dzimis zem nelaimīgas zvaigznes.
5. Uzskatu, ka alkoholiķi paši ir vainīgi savā slimībā.
6. Dažreiz es domāju, ka par daudz ko manā dzīvē ir atbildīgi tie cilvēki, kuru iespaidā kļuvu tāds, kāds esmu.

7. Saaukstēšanās gadījumā es dodu priekšroku pasārstēšanai.

8. Es uzskatu, ka kašķībā un agresivitātē visbiežāk ir vainīgas sievietes.

9. Uzskatu, ka jebkuru problēmu var atrisināt, un ne pārāk saprotu tos, kam mūžīgi rodas kaut kādas dzīves problēmas.

10. Es parasti palīdzu cilvēkiem tādēļ, ka jūtu pateicību par to, ko viņi ir izdarījuši manā labā.

11. Ja atgadās konflikts, es, domājot par to, kas pie tā vainīgs, parasti sāku šo vainu meklēt sevī.

12. Ja melns kaķis pārskrien pār ceļu, es pāreju ielas otrā pusē.

13. Uzskatu, ka katram cilvēkam ir jābūt spēcīgam un patstāvīgam.

14. Es zinu savus trūkumus, bet vēlos, lai apkārtējie uzņemtu tos iecietīgi.

15. Parasti es samierinos ar tādu situāciju, kuru iespaidot nav manos spēkos.

Par katru atbildi «jā» uz 1., 3., 5., 7., 9., 11., 13. jautājumu un par katru «nē» uz 2., 4., 6., 8., 10., 12., 14. un 15. jautājumu pieskaitiet sev 10 punktus, kā arī 5 punktus par katru «nezinu».

Rezultātu vērtējums

100-150 punkti. Jūs esat savas personīgās dzīves kapteinis, jūtat atbildību par visu, kas jums noliek, pārvarat grūtības, tās sevišķi nehiperbolizējat. Jūs redzat mērķi savā priekšā un domājat par to, kā to sasniegt. Bet, ko jūs jūtat šo veicamo pienākumu laikā, kas norisinās jūsu dvēselē, apkārtējiem parasti ir neatminama mīkla.

50-99 punkti. Jūs labprāt esat stūrmanis, bet varat, ja tas ir vajadzīgs, stūrīt nodot kādās drošās

rokās. Savu grūtību iemeslu formulējumos jūs esat pietiekami reālistisks. Elastība un apdomība, nepieciešamā smalkjūtība vienmēr ir jūsu sabiedrotie. Situācijās, kuras jūs nekādi neskar, jūs tomēr, ja tas ir nepieciešams, uzņematies atbildību. Jūs mākat sadzīvot ar citiem cilvēkiem, nejaucot arī savu iekšējo satiecību ar sevi.

Līdz 49 punktiem. Jūs savā dzīvē bieži esat tikai pasažieris, viegli pakļaujaties svešiem spēkiem, runājot pie sevis: «jā, tāds nu ir liktenis», «tādi ir apstākļi» utt. Savās grūtībās jūs nevainojat sevi. Patiesa neatkarība jums liekas pagalam neaizsniedzama un neiespējama. Un tomēr jūs mākat mierīgi sadzīvot ar citiem, nepievēršot vērību tām, kas ir šie cilvēki un kā viņi attiecas pret jums.

Kuras, jūsuprāt, ir skaistākās tūrisma un atpūtas vietas Latvijā?

Ineta Upeniece, mācās Vārkavas vidusskolā:

— Zinu, ka daudzi brauc atpūties pie Rāznes ezera, taču es neesmu sevišķi daudz ceļojusi. Nemāku pateikt, kuras ir tūristu iecienītākās vietas. Kopā ar klasesbiedriem esmu gājusi pārgājienos, mācību gada laikā braucam uz teātriem Rīgā, uz operu. Vislabāk man patīk atpūta brīvā dabā, kad ar teltīm dodamies ceļojumā uz vairākām dienām. Vietai, kur atpūšas, nav tik liela nozīme, svarīgākais, lai būtu laba draugu kompānija, silts laiks, jautrs garastāvoklis. Pārējais atkarīgs no pašiem.

Valija Samuilova, dzīvo Rušonas pagastā:

— Man vismīļākā vieta ir dzimtais Rušonas pagasts, kur ir gleznaina daba, Stopānu ezers, klusums. Citā vietā dzīvot negribētu. Mēs tikai steidzamies uz ārzemēm, bet aizmirstam, ka tepat ap mums — Latvijā ir tik daudz bezgala skaistu vietu. Visu mūžu dzīvojam, bet neesam izzinājuši savu dzimteni. Ļoti jauki dabas stūrīši ir Siguldā, vilina arī jūra. Diemžēl pašai daudz ceļot nesanāk, citus gan vienmēr mudinu apciemot Latgali.

Jānis Starostnieks, mācās Rīgas 84. vidusskolā:

— Par Latgales atpūtas vietām neko daudz nezinu, vispopulārākā, šķiet, ir Aglona. Manuprāt, vērts redzēt Vecpiebalgas ezeru un pakalnus, ventspili, jūru, kuģus. Ventspils ir ļoti sakopta pilsēta, tas arī pievilina tūristus. Es labprāt šādā pilsētā dzīvotu. Mana sapņu zemē ir Amerika, tur gribētu kādreiz nokļūt, redzēt, kā dzīvo amerikāņi.

Jēkabs Bernāns, šoferis:

— Ceļošana ir mans darbs, jo esmu tālbraucējs šoferis. Latgalē skaista ir Aglonas apkārtnē, tur ir jauka daba. Kurzemes pusē ir skaisti. Pie Kabiles viesojos kādā saimniecībā, kur meža vidū iekopts pat golfa laukums labai atpūtai. Braucot uz Lietuvu, piestāju Rucavā pie jūras, skaisti. Latvijā tiešām ir ko redzēt, taču diemžēl paši daudz kur neesam bijuši. Domāju, ka gribēšana ceļot cilvēkiem būtu, bet trūkst naudas. Braucot reisos, sanāk pavērot arī ainavu aiz mašīnas loga, taču biežāk jādabū naktīs, bet pa dienu jāstāv uz robežas. Ceļmalas krodziņi, piemēram, Lietuvā ir krietni vairāk nekā Latvijā, atsevišķos ceļu posmos šis serviss pie mums nav attīstīts.

Nina Ondzule, Preiļu iedzīvotāja:

— Grūti pateikt, kuras ir labākās vietas. Pēdējos gados mēs gandrīz nekur nebraucam. Darbs. Agrāk, kad bērni bija mazi, tad gan ceļojām. Braucām atpūties uz Jūrmalu, bērniem tur ļoti patika. Vēl pagājušajā vasarā viņi apmeklēja akvaparku. Ļoti gribētos ceļot un atpūties no visa, no problēmām, bet nav jau tādu iespēju. Saka, ka laime nav naudā, bet dzīve bieži vien pierāda pretējo.

G.Kraukle
Foto: M.Rukosujevs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Valsts akciju sabiedrība «Latvijas valsts meži»
DIENVIDLATGALES MEŽSAIMNIECĪBA
Līvānos, Fabrikas ielā 2 rīko
CIRSMU IZSOLES:
05.08.2002. cirsma Daugavpils, Krāslavas rajons,
07.08.2002. cirsma Jēkabpils, Preiļu rajons.
Cirsmu saraksti no 19. jūlija mežsaimniecībā un internetā (www.lvm.lv).
Dalības maksa kailcīršu solītajiem **Ls 20**, starpcīršu **Ls 10**, nodrošinājums 10% no cirsmas sākmaksas iemaksājams pirms izsoles ar norādi Dienvidlatgales mežsaimniecība.
Rekviziti: VAS «Latvijas valsts meži» LV 40003466281, Kristapa iela 30, Rīga, LV 1046, A/S LUB Agenskalna filiāle, kods 310101900, konts 03-030467544
Informācija mežsaimniecībā: tālr./fakss 53-07106, mob. tālr. 9163796.

*Visu labo, ko skola mums deva,
Gadi nespēj no atmiņas dzēst.*
Ielūdzam šī gada 3. augustā plkst. 17.00 uz bijušās Zaķiņu skolas audzēkņu un skolotāju salidojumu.
Tālr. 51416.

Preiļu virsmežniecība izsludina konkursu uz vakantiem amatam:

- Preiļu mežniecības mežsargs – 1 vieta
- Aglonas mežniecības mežsargs – 1 vieta

Pretendentus, kuri atbilst Valsts civildienesta likuma prasībām, lūdzam pieteikties 20 dienu laikā no sludinājuma publicēšanas «Latvijas Vēstnesī» Preiļu mežniecībā – Jersikas pagasta «Kaijās».
Tālr. uzziņām 53-81782.

SIA «Ranko» iepērk mājlopus dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 42807, 44179, 9161121.

Ceturtdien, 18. jūlijā un sestdien, 20. jūlijā pārdos jaunputnus (2-5 mēn.), labas dejējvistas (12 mēn.), šķirotus cājus (1-30 dien.), baltus un raibus zoslēnus, pīlenus, paugušos pīlenus (pavairošanai), paipalas, barību. Cenas pieņemamas. Tālr. 4622187, 9158908. Galīšos 7.30, Preiļos 7.50, Riebiņos 8.25, Pieniņos 8.40, Stabulniekos 8.55, Galēnos 9.10, Polkoronā 9.20, Smelteros 9.35, L. Anspokos 9.50, Priekules 10.00, Rudzātos 10.20, Turkos 10.35, Zundānos 10.45, Jaunslavās 10.55, Līvānos 11.15, Rožupē 11.40, Vanagos 11.55, Upmalā 12.10, Arendolē 12.25, Pelēcos 12.40, Ārdavā 12.55, Aizkalnē 13.10, Kastīrē 13.25, Baškos pie aut. pieturas 13.35, Rušonā 13.45, Aglonā 14.00, Jaunaglonā 14.15.

19. jūlijā pārdos dažādu šķirņu jaunputnus (2-6 mēn.), brūnas un baltas dejējvistas (10-12 mēn.), broilerus (1 mēn.), pīlenus, baltos un pelēkos zoslēnus, galīšus, barību. Siļūkalnē 7.00, Galēnos 7.10, Stabulniekos 7.25, Riebiņos 7.40, Preiļos 7.55, Sutores 8.25, L. Pupaļos 8.35, Pieniņos 8.50, Smelteros 9.00, L. Anspokos 9.10, Priekules 9.20, Rudzātos 9.35, Rožupē 9.55, Līvānos 10.10, Jersikā 10.35, Upeniekos 10.45, Starēs 11.00, Vanagos 11.10, Upmalā 11.25, Vārkavā 11.35, Pīliskās 11.50, Ančīnos 12.05, Anspokos 12.20, Kastīrē 12.30, Aglonas st. 12.40, Aglonā 12.55, Jaunaglonā 13.10, Ārdavā 13.30, Aizkalnē 13.45, Raudaukā 13.55, Pelēcos 14.05, Nidermuizā 14.15. Tālr. 21270, 9186065.

V.Šoldres IU pastāvīgam darbam vajadzīgi lopu kāvēji, celtniecības speciālisti.
Pieteikties pa tālruni 53-21633, 9116707.

SIA «BIOLARS» pārdod kliju/miltu maisījumu (70 Ls/t), miltu/saulespuku maisījumu (95 Ls/t).
Pasūtīt pa tālr. 31-34145, 6471425.

«NIKO-LOTO» pērk un pārdod privatizācijas sertifikātus un LOMBARDS izsniedz kreditu pret ķīlu katru dienu
Līvānos, Stācijas ielā 1. Tālr. 6780843, 42332, 41221 (vakaros).
Preiļos, Raiņa bulv. 15. Tālr. 53-07068, 23024 (vakaros).

Whirlpool **poler**
Nenokavējiet!
Tikai jūlijā veikalā "SPEKTRS" par superīgi zemām cenām tiek piedāvāti pavisam jauna veida ledusskapji "Polar" no firmas "Whirlpool"

CZB 2316 **CZ 306**

Apraksts:
izmēri (A x P x D): 147,5 x 60 x 62,1 cm
tilpums 165 l
ledusskapim - 165 l
saldētavaī - 48 l
elektroenerģijas patēriņš 1,05 kW/24h
energoefektivitātes klase B
abpusēji montējamas durvis
automātiska atšaldēšana

Apraksts:
izmēri (A x P x D): 167,5 x 60 x 60 cm
tilpums 205 l
ledusskapim - 205 l
saldētavaī - 48 l
elektroenerģijas patēriņš 1,09 kW/24h
energoefektivitātes klase B
abpusēji montējamas durvis
automātiska atšaldēšana

129. **155.**

Preču iegādē uz kredīta, pirmā iemaksa - tikai 10%
Lielgabarieta pirkumu piegāde rajona robežās bez maksas!

SPEKTRS Preiļos, Raiņa bulv. 17, TEL/FAX 5307044
e-MAIL: SPEKTRS@APOLLO.LV

Pārdod
dzīvokli Preiļos. Tālr. 9468607;
mežu, zemi. Tālr. 24405 (pēc 20.00);
krievu Eiropas laika kucēnus. Tālr. 53-23230 (vakaros);
riepu MTZ (13.6/12-38). Tālr. 35336;
sienu rulonos (kvalitatīvs). Tālr. 39528.

Iepazīšanās
Vīrietis (59 gadi) iepazīsies ar sievieti nedzērāju, bez bērniem. Tālr. 23088.

Pērk lopus.
Tālr. 55645, 6563019.

SIA «Kārlis Viens» iepērk mājlopus kautsvārā.
Samaksa tūlītēja (pie svēršanas).
Formē subsīdijas.
Tālr. 6468887, 53-48524, 53-48531.

Z/s «Musino» iepērk aitas (Ls 0,80), govīs, teles, bullus, cūkas, zirgus.
Tālr. 55639, 55798, 23887, 6461550.

Sirds nepukst vairst.
Bet vēl tai bija skanēt
Un acim mirdzēt, dzīvi vērojot.
Krāslavas RPP kolektīvs izsaka
visdziļāko līdzjūtību Edgara
FEDOSEJEVA ģimenei
un tuviniem.

Nesen, tik nesen bijām vēl kopā,
Liksmi kā dziesma mirkli šie skan.
Aizbrīda tālāk laimīte kopā,
Sirdis vien rūgtais atmiņu zvans.
Esam kopā ar Mariju Čipāni,
kad negaidīti apkļususi
VĪRA Pētera sirds.
IU «Upmalas VET» kolektīvs

Apkļusa vēji, satumsa saule,
Norima labā, darbīgā sirds.
Izsakām līdzjūtību Marijai Čipānei,
guldot VĪRU kapu kalniņā.
Darbābiedri

Nu mūžs ir noslēdzies,
Stāv ozols pagalmā un skatās –
Kā aiziet tēvs caur vārtiem
Savās mūža takās.
Skumju brīdī esam kopā ar Ināru
Savicku, no TĒVA atvadoties.
Preiļu militārā dienesta nodaļas
kolektīvs

Kur es savas sāpes likšu?
Kam es lūgšu spēku dot?
Es vairs tevi nesatīkšu,
Visu mūžu dzīvoju.
Kad negaidīti atnākušo sāpi izraud
svēces un ziedos birst atvadu asaras,
gribam teikt siltākos līdzjūtības vārdus
Marijai un Terēzijai, VĪRU un
TĒTI zaudējot.
Vārkavas RK baznīcas koris

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Nevalstisko organizāciju centrs
♦ No 16. jūlija līdz 2. augustam skatāma rajona bērnu un jauniešu centra zīda apgleznošanas grupas «Madara» radošo darbu izstāde.
Kinoteātris «Ezerzeme» Preiļos
♦ 17. jūlijā pulksten 20.00 romantiska drāma «Brīnišķīgais prāts».
19., 21., 22., 23. un 24. jūlijā pulksten | 20.00 trilleris «Bunkurs».
Stabulnieku kultūras nams
♦ 20. jūlijā pulksten 23.00 balle, spēlē «Velves».
Vārkavas pagasta tautas nams
♦ 20. jūlijā pulksten 20.00 jaunības svētki. Estrādē diskotēka. | Riebiņu kultūras nams
♦ 20. jūlijā pulksten 22.00 diskotēka, didžejs Hārts.
Līvānu novadā
♦ Līvānu novada kultūras centrā 20. jūlijā pulksten 21.00 alus svētki.
♦ Rožupes estrādē 20. jūlijā pulksten 22.00 diskotēka. Spēlē didžejs Andris no Jēkabpils. |
|---|--|--|